« Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος ».

ΕΤΟΣ Α'. ΣΜΥΡΝΗ τῇ 11 Φευρουαρίου 1858. Ἀριθ. 3.

Η ΚΑΛΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ Η ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΕΥΓΕΝΕΙΑ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΙΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΑΥΤΩΝ ΤΕΚΝΑ. (1)

Ὁ πρῶτος κανὼν τοῦ καθήκοντος τῶν γονέων πρὸς τὰ ἑαυτῶν τέκνα εἶναι νὰ μὴ δίδωσιν αὐτοῖς ποτὲ κακὸν παράδειγμα εἴτε λόγῳ εἴτε ἔργῳ. Ἐνθυμοῦ ὅτι αἱ πρῶται ἐντυπώσεις τῆς νεότητος δὲν ἐξαλείφονται ποτὲ, καὶ ὅτι αὗται πολλάκις ῥυθμίζουσιν ἅπαντα τὸν λοιπὸν βίον. Καὶ εἰς τὰ κάλλιστα σύνοικέσια ὑπάρχουσι νεφέλια τινὰ, ἐξ ὧν ἐγείρονται μικραὶ διενέξεις μεταξὺ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός· τούτων ἂς μὴ γείνωσι ποτὲ μάρτυρες τὰ τέκνα σου. Ἐν ταῖς ἔρισι ταύταις ὅσον ἀδιάφοροι καὶ ἂν ὦσιν, εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ κλίνωσι πρὸς τὸ μέρος τοῦ μὲν ἢ τῆς δὲ, καίτοι μὴ δηλουμένου τούτου ὑπ' αὐτῶν. Συμβαίνει λοιπὸν νὰ ἐκπέσῃ ἐκ τῆς νεαρᾶς καρδίας των ἐκεῖνος ὃν νομίζουσιν ἔχοντα ἄδικον κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον, καὶ τοῦτο εἶναι μέγα δυςύχημα, ὅπερ ἀφαιρεῖ ἀπὸ σοῦ ὅλην ἢ μέρος τῆς ἐπιῤῥοῆς, ἣν εἶχες ἐπ' αὐτῶν ἵνα ὁδηγῇς αὐτοὺς πρὸς τὸ ἀγαθόν.

Τὸ αἴσθημα τῆς δικαιοσύνης εἶναι ἔμφυτον ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν παίδων καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις τὴν ἐννοοῦσι καλλίτερον τῶν νομοθετῶν, οἵτινες διαςρέφουσιν αὐτὴν συχνότατα διὰ τῶν πολλῶν συλλογισμῶν. Τὸ ἀδίκως τιμωρεῖν τὸ παιδίον, τὸ διδόναι εἰς ἄλλον ὅ,τι εἶχε δικαίωμα νὰ λάβῃ, τὸ δεικνύναι ἄδικον αἴσθημα προτιμήσεως ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς πρὸς βλάβην τοῦ ἑτέρου, ταῦτα πάντα εἰσὶν αἴτια, ἔχοντα τὸ διπλοῦν ἐλάττωμα τοῦ διαστρέφειν τὴν κρίσιν, καὶ διαφθείρειν αὐτοὺς, ἐνσπείροντα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν τὸ σπέρμα τῆς κακίας ἐκείνης ἥτις καλεῖται ζηλοτυπία.

Ἔκ τινος φυσικῆς ὁρμῆς, ἣν μόνον ἡ φιλοσοφικὴ φυσιολογία δύναται νὰ ἐξηγήσῃ, οἱ μὲν ἄνδρες γενικῶς διατίθενται μᾶλλον ὑπὲρ τῶν θυγατέρων, αἱ δὲ γυναῖκες ἀγαπῶσι περισσότερον τοὺς παῖδάς των. Μὴ ὑποδείκνυε κατ' οὐδένα τρόπον τὸ ἄδικον τοῦτο αἴσθημα ἐνώπιον τῶν τέκνων σου· διότι εἰς τὰ ἀφορῶντα τὰς κλίσεις αὐτῶν ἔχουσι πολλῷ μείζονα ὀξύνοιαν ἢ ὡς γενικῶς πιστεύεται. Ἰδοὺ παράδειγμα ὅπερ δανειζόμεθα παρά τινος *τρομεροῦ παιδίου* (enfant terrible.)

Ἡ Κυρία Ν. εἶχε δύο τέκνα· ἓν τριετὲς παιδίον καὶ μίαν ὡραίαν τετραετῆ κόρην, τῆς ὁποίας προὐτίμα τὸν υἱόν της. Ἔσχεν ἐν γαστρὶ καὶ τρίτην φορὰν, καὶ ἡμέραν τινὰ ἐνῷ ὡμίλει μετὰ τοῦ ἰατροῦ της περὶ τοῦ προσεγγίζοντος τοκετοῦ, « τί ἤθελες προτιμήσει, τὴν ἠρώτησεν οὗτος γελῶν, υἱὸν ἢ θυγατέρα ; »

— Μαθὲς ξέρω κ' ἐγὼ ἰατρέ;

Ἡ μικρὰ κόρη, ἥτις ἠκροᾶτο, ῥίπτεται εἰς τὸν τράχηλον τῆς μητρός της, τὴν ἐναγκαλίζεται καὶ τῇ λέγει « Ὦ μητέρα, κάμε μου ἕνα μικρὸν ἀδελφὸν, σὲ παρακαλῶ. — Διατί, κόρη μου; — Διότι θὰ τὸν ἀγαπήσῃς περισσότερον ἀπὸ τὸ κοριτσάκι.

Ὁ συγκινητικὸς οὗτος λόγος ἐπέτυχεν ἐντελῶς τοῦ σκοποῦ. Ἡ μήτηρ ἔλαβε τὸ τέκνον της εἰς τὰς

(1) Ἴδε τὴν συνέχειαν εἰς τὸ προηγούμενον φυλλάδιον.

ἀγκάλας της, τὸ κατεκάλυψε δακρύων καὶ φιλημάτων, καὶ ἔκτοτε δὲν ἐφάνη δεικνύουσα οὐδεμίαν προτίμησιν ἐν τῇ μικρᾷ οἰκογενείᾳ της.

Ἔσο ἀγαθὸς πρὸς τὰ τέκνα σου, ἐπίπληττε αὐτὰ μετὰ πραότητος, ἀλλ' ἡ ἀγαθότης σου ἂς μὴ καταντήσῃ εἰς ἀδυναμίαν. Ἡ μεγάλη τέχνη τοῦ διδόναι καλὴν ἀνατροφὴν συνίσταται εἰς τὸ νὰ κρατῇς αὐτὰ ςαθερὰ εἰς τὸ σέβας ὅπερ ὀφείλουσι πρὸς σὲ, χωρὶς νὰ σὲ φοβῶνται. Ἂς φλυαροῦν ὅσον θέλουν τὰ ἀνθρωπάρια καὶ οἱ σχολαστικοί· εἶναι φυσικὸν νὰ μὴ ἀγαπῶμεν ἐκείνους τοὺς ὁποίους φοβούμεθα. Συνείθιζε αὐτὰ ἐκ παιδικῆς ἡλικίας νὰ ὁμιλῶσι καλῶς τὴν γλῶσσαν· πρὸ πάντων δὲ μὴ ἀνέχου νὰ φθείρωσι τὸ μνημονικόν των διδασκόμενα τὴν παιδαριώδη γλῶσσαν τῶν τροφῶν, τὸ *νινὶ* καὶ τὸ *νανὰ*, καὶ ὅλας τὰς λοιπὰς ἀνοησίας, ἃς μέλλουν νὰ λησμονήσωσιν ἐντὸς ὀλίγου.

Δίδαξον αὐτὰ ὅσον τὸ δυνατὸν τάχιστα τοὺς αὐστηροὺς κανόνας τῆς πρὸς ἀλλήλους εὐγενείας τοῦ τρόπου, καὶ πρὸ πάντων τῆς πρὸς τοὺς ξένους. Ὁ μικρὸς Ἀντώνιος κακομαθῶν ἕνεκα τῆς πρὸς αὐτὸν ἀδυναμίας τῶν γονέων του, εἰς τὸ ἕκτον ἢ ἕβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας του δὲν εὕρισκε μείζονα εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ δέρνεται μετὰ τῶν ἀδελφῶν του, νὰ ῥίπτῃ τὴν σφαῖράν του εἰς τὰ σκέλη τῶν ξένων, ἐπὶ προφάσει ὅτι ἐξελάμβανεν αὐτὰ διὰ σκόλωπας, καὶ νὰ ἐκσφενδονίζῃ ἐρεβίνθους κατὰ τοῦ προσώπου των διὰ τοῦ μικροῦ τουφεκίου του, προσποιούμενος ὅτι ἐσκόπευεν ἀλλοῦ. Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐλυποῦντο τὰ μέγιστα δι' αὐτὰ, ἀλλὰ τὸ παιδίον ἐγέλα, διότι ἡ ὀργή των ἐξεθύμαινε διὰ λόγων μόνων. Ἡμέραν τινὰ εὑρισκόμενος ὁ Ἀντώνιος μόνος ἐν τῇ αἰθούσῃ μετὰ τοῦ θείου του, ἀνθρώπου ὄχι τόσον ὁπομονητικοῦ, ἠθέλησε νὰ παίξῃ καὶ μετ' αὐτοῦ τὰ συνήθη παιγνίδιά του. Ἀλλ' ἅμα ἀρχίσαντα τὸν ἥρπασεν ὁ θεῖός του ἐκ τῆς χειρὸς λέγων,—Ἀ! Ἀ! σ' ἀρέσκουν αὐτὰ τὰ παιγνίδια, ἃς παίξῃ λοιπὸν καθένας τὸ παιγνίδι του· —καὶ τοῦ κατέφερε δύω δυνατὰ ῥαπίσματα. Τὸ παιδίον ἔμεινε τοσοῦτον ἐμβρόντητον καὶ ἐκπεπληγμένον, ὥστε ἔφυγε χωρὶς κἂν νὰ χύσῃ δάκρυον καὶ ἐκρύφθη εἰς ἄλλο δωμάτιον. Καὶ οὕτως ἐδιορθώθη διὰ παντὸς τὸ ἐλάττωμα τοῦτο, ὅπερ προϊόντος τοῦ χρόνου ἠδύνατο νὰ τὸν καταστήσῃ κακὸν διὰ βίου, καίτοι μὴ ὄντα φύσει τοιοῦτον. Σήμερον δὲ εἶναι νέος ἐξαίρετος καὶ καλῆς ψυχῆς.

Δὲν θέλω ν' ἀποδείξω διὰ τοῦ παραδείγματος τούτου ὅτι πρέπει νὰ δέρνωμεν τὰ παιδία· αἱ σωματικαὶ ποιναὶ δὲν ἔγειναν δι' ἄλλο ἢ τὰ ζῶα, καὶ τότε μόνον ὅταν δὲν δύναταί τις δι' ἄλλου μέσου νὰ καταβάλλῃ τὰς κακὰς ὁρμάς των. Ὁ κτυπῶν τὸ παιδίον ἐξευτελίζει συγχρόνως δύω ὄντα· πρῶτον ἑαυτὸν καὶ δεύτερον τὸ παιδίον.

Οἱ μεγάλοι ἀριστοκράται τῶν παρελθόντων αἰώνων ἐπέβαλλον εἰς τὰ τέκνα των τὰς σωματικὰς ποινὰς κατὰ τρόπον παράδοξον. Ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας ἢ ἡγεμόνος τινὸς εἶχε παρ' ἑαυτῷ παῖδα ὁμήλικα ἵνα συμπαίζῃ καὶ συμμελετᾷ μετ' αὐτοῦ. Ὅταν δὲ ἡ αὐτοῦ ὑψηλότης ἡμάρτανεν, ἐμαστίγουν τὸ δυστυχὲς παιδίον παρόντος αὐτοῦ, καὶ ἐφρόνουν ὅτι ἡ θέα τούτου ἤρκει πρὸς σωφρονισμὸν τοῦ βασιλόπαιδος· ἐκάλουν δὲ τὸν τάλαν τοῦτον φερέπονον (souffre douleur) καθ' ὅσον ἐνθυμοῦμαι *σωματοφύλαχα* (menin).

Μετὰ τὴν κάθοδον τῶν Βουρβόνων, ἐπενόει μυρίους τρόπους ὁ βασιλεὺς ἵνα εὐχαριστῇ ἄνευ δαπάνης τὴν ἀκόρεστον ἐπιθυμίαν τῶν αὐλικῶν, οἵτινες ἠκολούθησαν αὐτὸν εἰς τὴν ἐξορίαν. Ὁ Δελφὶν, ὁ Κ. δοὺξ τῆς Ἐγγολίσμης (Angoulême) ἦτο τότε πεντηκοντούτης περίπου. Ἐπῆλθε λοιπὸν εἰς τὸν βασιλέα ἡ εὔστοχος ἰδέα τοῦ ἀνορθῶσαι παρὰ τῇ αὐτοῦ ὑψηλότητι τὸ ὑπούργημα τοῦ *μενίνου*, καὶ τῆς ἐντίμου ταύτης θέσεως, ἐπιζητηθείσης ὑπὸ πολλῶν ἐκ τῶν μεταναστευσάντων αὐλικῶν, ἐπέτυχεν ὁ Κύριος * * *.

Ὁ μόνος τρόπος δι' οὗ δύνασαι νὰ τιμωρῇς τὰ τέκνα σου, ἀφοῦ ἐζαντλήσῃς πᾶσαν πρὸς αὐτοὺς παραίνεσιν, συνίσταται εἰς τὸ νὰ στερῇς αὐτὰ μικρῶν ἡδονῶν, οἷον περιπάτου, τραγημάτων, κτλ. Ἂν δὲ ἐξ ἀδυναμίας παραβλέπῃς τὰς ἰδιοτροπίας, τὰ σφάλματα καὶ τὰς ἀνοησίας των, ταχέως θ' ἀπολέσῃς τὴν ἐπ' αὐτῶν ἐξουσίαν σου, καὶ μὴ αἰτιᾶσαι οὐδένα διὰ τοῦτο ἂν γείνωσι κακοὶ ἄνθρωποι.

Ὀφείλεις πρὸ πάντων νὰ ἐνασχολῆσαι εἰς τὴν ἠθικὴν μόρφωσιν τῆς ψυχῆς αὐτῶν, διδάσκων αὐτὰ πᾶσαν ἠθικὴν, οἷον τὴν χρηστότητα, τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην, τὴν καλοκἀγαθίαν, τὴν ἐπιείκειαν, κτλ. ἐν τούτοις κεῖνται τὰ καλλίτερα μαθήματα τῆς τῶν τρόπων εὐγενείας καὶ τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς, ἅπερ δύνασαι νὰ τοῖς δίδῃς. Κατ' ἐμὴν γνώμην ἡ καλλιέργεια τοῦ πνεύματος ἔρχεται μετὰ ταῦτα.

Ἂν ἔχῃς πολλὰ τέκνα, δίδασκε αὐτὰ νὰ μὴ πειράζῃ ὁ εἷς τὸν ἄλλον, μηδὲ νὰ ἐρίζωσιν, ἀλλὰ νὰ χαρίζωνται ἀλλήλοις, νὰ μὴ καταμηνύῃ ὁ μὲν τὸν δὲ, ν' ἀποστρέφωνται τὸ ψεῦδος καὶ πᾶν ὅ,τι βλάπτει τὰ χρηστὰ ἤθη, καὶ νὰ τηρῶσι πολλὴν κοσμιότητα περὶ τὴν ἐνδυμασίαν, τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις αὐτῶν, ν' ἀποφεύγωσι τὴν ἀργίαν καὶ τὰς κακίας τὰς ἐξ αὐτῆς γεννωμένας, οἷον τὴν ὀκνηρίαν, τὴν ματαιολογίαν, τὴν κακολογίαν, κτλ. ν' ἀγαπῶσιν ἀλλήλους, καὶ χρείας τυχούσης νὰ συμβοηθῶνται καὶ νὰ συγκρατῶνται ἀμοιβαίως, νὰ προτιμῶσι τὴν κοινωνίαν τῶν τιμίων ἀνθρώπων τῆς τῶν ἀγροίκων καὶ κακῶς ἀνατεθραμμένων, ν' ἀποφεύγωσι τὴν κακὴν συναναστροφὴν, νὰ ἐκλέγωσι τοὺς φίλους αὐτῶν μετὰ πολλῆς φρονήσεως καὶ περισκέψεως.

Ἐπαγρύπνει ἐπὶ τῶν παθῶν αὐτῶν καθ' ὅσον ἀναπτύσσονται ἐν τῇ νεαρᾷ καρδίᾳ των, ἵνα καταπνίγῃς μὲν τὰς κακὰς πρὶν ῥίψωσι βαθείας ῥίζας, ἐνθαῤῥύνῃς δὲ καὶ διευθύνῃς τὰς καλάς. Κώλυε αὐτοὺς τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἐπιβλαβῶν βιβλίων· ὀνομάζω δὲ ἐπιβλαβῆ πάντα ὅσα δὲν ἀφίνουσιν οὐδὲν εἰς τὴν ψυχὴν μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν. Πρὸ πάντων δὲ εἰς τὰς θυγατέρας σου ἀπαγόρευε τὴν

ἀνάγνωσιν τῶν μυθιστορημάτων· διότι καὶ τὰ κάλλιστα αὐτῶν δίδουσι περὶ τοῦ κόσμου ὅλως ψευδῆ εἰκόνα, ἱκανὴν νὰ παρασύρῃ αὐτοὺς εἰς ὀλεθρίας ἀπάτας ἐν τῇ μελλούσῃ εὐδαιμονία των. Ἐπειδὴ ἀροῦ ὑπανδρευθῶσιν αἱ θυγατέρες σου, θὰ ἴδωσιν ὅτι οἱ σύζυγοι αὐτῶν δὲν εἶναι οἱ μυθιστορικοὶ ἥρωες οὓς ὠνειροπόλουν· τί συμβήσεται λοιπόν; ἡ δυςυχία πάσης τῆς ζωῆς αὐτῶν καὶ ἐνίοτε ἡ καταισχύνη. Τὸ αὐτὸ δὲ θὰ συμβῇ καὶ εἰς τοὺς υἱούς σου ὡς πρὸς τὰς γυναῖκάς των.

Κάμνε ὥστε τὰ τέκνα σου νὰ φυλάττωσιν αὐστηρῶς ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς οἰκίας σου τὴν τοῦ τρόπου εὐγένειαν, καὶ τὴν εὐπρέπειαν ἣν ὀφείλουσι βραδύτερον νὰ ἔχωσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΕΥΓΕΝΕΙΑ ΤΩΝ ΣΥΖΥΓΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΛΗΛΟΥΣ.

Δύω νέοι συναπαντῶνται ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἁρμόζουσι πρὸς ἀλλήλους φυσικῶς, καὶ ἠθικῶς ὡς ἐκ τῆς κοινωνικῆς τάξεώς των καὶ ἰδοὺ τὰ πρῶτα ςοιχεῖα τοῦ γάμου. Ἀμιλλῶνται πρὸς ἀμοιβαίαν ἀρέσκειαν, καὶ πρὸς τοῦτο μετέρχονται πάντα τρόπον, ὃν χωρηγεῖ αὐτοῖς ἡ χάρις τῆς συνομιλίας, τὸ δελέασμα τῆς ἐρωτοτροπίας καὶ τὰ θέλγητρα τοῦ εὐγενεστάτου τρόπου. Νομίζουσιν ὅτι συνεννοοῦνται ἐντελῶς καὶ καταγοητεύονται ἀμοιβαίως.

Ὁ γάμος γίνεται καὶ ὁ μελίκρατος μὴν (lune de miel) παρέρχεται. Ἡ σκηνὴ μεταβάλλει ἐντελῶς ὄψιν, καὶ ὁ οἰκιακὸς βίος παράγει ἀλλόκοτα ἀποτελέσματα. Ἡ κυρία ἀσφαλισθεῖσα ἤδη περὶ συζύγου, δὲν φροντίζει πλέον τόσον νὰ τῷ ἀρέσκῃ! Τὴν ἀθῶαν ἐρωτοτροπίαν της διαδέχεται ἀτημέλητος ἐνδυμασία, ἥτις καταντᾷ ἐνίοτε εἰς ῥυπαρότητα, ἡ ὁμιλία της χαυνοῦται, καὶ, βέβαια λέγει καθ' ἑαυτὴν, εἶναι λίαν ὀχληρὸν νὰ ἐπαναλαμβάνῃ τις πάντοτε τὰ αὐτὰ πράγματα, ὁ σύζυγός μου γνωρίζει ὅτι εἶμαι τιμία γυνὴ, καὶ ὅτι δὲν δύναμαι ν' ἀγαπήσω ἄλλον, ἀφοῦ ἅπαξ ἐςεφανώθημεν. Διατὶ νὰ προσποιῶμαι μετ' αὐτοῦ τοὺς ψευδεῖς ἐκείνους τύπους τοῦ εὐγενοῦς τρόπου, τοὺς ὁποίους φοροῦμεν εἰς τὰς συναναστροφάς; Πρέπει νὰ τῷ λέγω τὰ σφάλματά του, ἂν θέλω νὰ διορθωθῇ, κτλ., κτλ.

Ἐξ ἄλλου μέρους ὁ σύζυγος λέγει. Εἶναι περίεργον πῶς ἤλλαξεν ἡ γυνή μου. Πόσον καλὴ ἦτο μὲ τὴν ὡραίαν κόμην της κεκοσμημένην διὰ ῥόδων καὶ ταινιῶν· δὲν ἐπίστευα νὰ ἦναι τόσον ἄσχημος μὲ τὴν νυκτικὴν σκούφιαν καὶ τὴν ξεπλεγμένην κόμην. Ἄλλοτε τὴν εὕρισκον φιλάρεσκον, ἀλλὰ σήμερον δὲν εἶναι πλέον τοιαύτη εἰμὴ πρὸς τοὺς ἄλλους. Ἄλλοτε εἶχε πάντοτε νὰ λέγῃ τερπνόν τι, τώρα δὲ ἔγεινεν ἄχαρις καὶ ὀχληρὰ, καὶ φαίνεται ὅτι δὲν ἀνοίγειδι' ἄλλο τὸ στόματης παρὰ διὰ νὰ μοὶ ἀντιλέγῃ. Τῇ ἀληθείᾳ δὲν βλέπω διατὶ πρέπει νὰ ἐνοχλῶμαι δι' ἄνθρωπον ὅστις δὲν στενοχωρεῖται δι' ἐμέ.

Καὶ ὁ φίλος μας δαπανᾷ τὰς ὥρας τῆς πρωΐας φορῶν τὴν βαμβακίνην σκούφιαν του, καὶ τὴν νυκτικὴν ἐσθῆτα, καὶ ἔχων ἐστηριγμένους τοὺς πόδας του ἐπὶ τῶν δύω πυροστατῶν μὲ τὸ σῶμα κεκλιμένον πρὸς τὸ ἐπινώτιον τῆς Βολταιρικῆς ἕδρας του, καὶ μίαν ἐφημερίδα ἢ φυλλάδιον εἰς τὴν χεῖρα. Ἂν δὲ ἡ γυνή του ἀπευθύνῃ πρὸς αὐτὸν λόγον, τῇ ἀποκρίνεται διὰ τοῦ ναὶ ἢ ὄχι, ἵνα μὴ διακόψῃ τὴν ἀνάγνωσίν του, καὶ ἂν ἡγυνὴ ἐπιμένει, τῇ λέγει,

— Τί θέλεις νὰ σοῦ πῶ φίλη μου! ἐκεῖνα ποῦ ἠθέλαμεν νὰ ποῦμεν τἄπαμε πιά! θέλεις νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν αἰωνίως τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς. Βαρέθηκα!

— Ἄλλοτε ὅμως φίλε μου . . .

Τότε δὴ ῥίπτων βλέμμα ὀξὺ ἐπὶ τῆς γυναικός του καὶ βλέπων τὴν ἀηδῆ ἀταξίαν τῆς ἐνδυμασίας της.

— Ἄλλοτε, τῇ λέγει, φίλη μου, εἴχομεν πάντοτε κάτι νέον διὰ νὰ ποῦμεν, τώρα . . . ἔμεινε τίποτε ποῦ νὰ μὴ σοῦ τῷπα; ἔπειτα νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθειαν, ὁ ἄνδρας καὶ ἡ γυναῖκα ἀποτελοῦν ἓν μόνον ἄτομον, καὶ ὅταν κανεὶς ἦναι ἕνας εἶναι μόνος, καὶ ὅταν ἦμαι μόνος βαρύνομαι. » Ταῦτα δὲ λέγων φορεῖ τὸ φόρεμά του, παίρνει τὴν ῥάβδον καὶ τὸν πῖλόν του, καὶ ἐξέρχεται πρὸς ἀντάμωσιν τῶν φίλων του.

Ἐκ τούτου καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων ὁμοίων παραδειγμάτων τὰ ὁποῖα εἶδον ἐν τῷ βίῳ μου, ἐσυμπέρανα ὅτι ἂν θέλῃ τις νὰ εὐτυχῇ μετὰ τῆς συζύγου του, πρέπει ὅ τε ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ νὰ φέρωνται πρὸς ἀλλήλους ἀπαραλλάκτως κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καθ' ὃν ὅτε ἀκόμη ἦσαν ἐρασταί. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο πρέπει ἀμφότερα τὰ μέρη νὰ μὴ ζητοῦν πρὸ τοῦ γάμου νὰ ἐξαπατήσουν ἀλλήλους, ἀλλὰ νὰ δειχθῶσι καθαρῶς μετὰ τῶν ἐλλατωμάτων καὶ προτερημάτων ἅπερ ἔχουσι κατ' οἶκον.

Ἀλλὰ τοῦτο συμβαίνει σπανίως εἰς τὸν κόσμον, ὅπου τοὐναντίον ἕκαστος νομίζει συμφέρον νὰ φαίνεται κρείττων τοῦ ὅτι εἶναι· ἐξ οὗ προκύπτει ἐνίοτε *ἐρωτικὸς δόλος* οὐκ ὀλίγον γελοῖος.

Ὁ Κ. Αὔγουστος Φ. εἶναι παλληκάρι τεσσαράκοντα πέντε ἐτῶν, λίαν ἀξιαγάπητος καὶ ἀρκετὰ κοσμοφιλὴς (bien reçu dans le monde), εἰ καὶ γνωστὸν ὅτι δὲν εἶναι πολλὰ πλούσιος. Ἡ κυρία Ἐλίζα εἶναι νεᾶνις τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν, διατηροῦσα ἔτι τὴν νεότητά της, ἀρκετὰ καλῆς ἀγωγῆς, καὶ φαινομένη ὁπωσοῦν πλουσία. Οἱ δύω οὗτοι ἐσύχναζον τὰς αὐτὰς οἰκίας, καὶ *ἔπρεπε νὰ ταιριάξωσιν* ἐντελῶς· *ἔκαμαν τὸν ἔρωτα* ἐπὶ δύω τοὐλάχιστον ἔτη, διότι εἶναι δύσπιστοι οἱ ἄνθρωποι κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην, καὶ ὅτε ἐγνωρίσθησαν καλῶς, συνεζεύχθησαν πρὸς μεγάλην εὐχαρίστησιν τῶν κοινῶν φίλων των.

Τὸ ἑσπέρας ἐν τῷ νυμφικῷ θαλάμῳ εἶπεν ἡ Ἐλίζα ἐρυθριῶσα,—Πρέπει Κύριε νὰ τὸ ὁμολογήσω, οἱ ὀδόντες οὗτοι, τοὺς ὁποίους τόσον ἐθαυμάσατε, εἶναι ἔργον τοῦ Δεσιραβόδη, καὶ ἐξέβαλε τὸ ἔρκος τῶν ὀδόντων της, καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐπὶ τῆς τραπέζης ὑπεράνω τῆς ἑςίας.—Ἀγγελέ μου, εἶπεν ὁ Αὔγουστος, ἐπειδὴ φέρεσθε πρὸς ἐμὲ εἰλικρινῶς, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ κάμω τὸ αὐτό. Ὁ ὀφθαλμὸς οὗτος, τοῦ ὁποίου τὸ γαλανὸν χρῶμα τοσοῦτον ἐξεθειάσατε, ἀνήκει εἰς τὸν μιλτουργόν μου· καὶ ἀφῄρεσε τὸν ἀριστερὸν ὀφθαλμόν του, καὶ τὸν ἔβαλεν ἐντὸς πο-

τηρίου ὕδατος.—Ἀγαπητέ μοι σύζυγε, εἶσθε τόσον καλὸς ὥστε δὲν συστέλλομαι νὰ καταθέσω τὸ ςῆθός μου ἐπὶ τῆς ἱματοθήκης (commode) ταύτης, χρεωςῶ δὲ καὶ αὐτὸ εἰς τὴν κυρίαν Σεγύνην.—Ψυχή μου, ἐπιτρέψατέ μοι ν' ἀποχωρισθῶ τῆς γαςροκνήμης μου καὶ τῆς φενάκης μου.—Καλέ μου φίλε, μὲ βοηθεῖτε νὰ ἐκβάλω τὰ ἰσχία καὶ τὴν κρινολίναν μου.—Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης ἐν παραφορᾷ αἰσθηματικῇ ἡ Ἐλίζα εἶπεν εἰς τὸν σύζυγόν της·—Ἰδὲ φίλτατέ μου πόσον σὲ ἀγαπῶ, ἐθυσίασα διὰ σὲ τὴν περιουσίαν μου, διότι εἶχον ἓν μόνον εἰσόδημα, τὸ ὁποῖον παύει μετὰ τὸν γάμον μου.—Ἀμ' ἐγὼ γλυκειά μ' ἀγάπη, ἔχασα τὴν θέσιν ἣν κατεῖχον, διότι δὲν δίδεται εἰμὴ εἰς ἀγάμους.

Ἡ νοήμων γυνὴ ὀφείλει νὰ κάμνῃ, ἵνα ἀρέσκῃ εἰς τὸν σύζυγόν της, ἀκριβῶς ὅ,τι ἔκαμνε διὰ νὰ ἀρέσκῃ εἰς τὸν ἐραστήν της. Χρεωστεῖ δὲ ὀλιγώτερον παράποτε νὰ ἀμελῇ τὴν ἐνδυμασίαν της καὶ τὴν καθαριότητα· καὶ πρέπει πρὸ πάντων νὰ τῶ κρύπτῃ μετὰ μεγίςης φροντίδος πάσας τὰς μικρὰς ἐλλείψεις εἰς ἃς ἡ φύσις καὶ ἡ κράσις κατεδίκασαν αὐτήν. Ὁ θέλων ν' ἀγαπᾶται σύζυγος δὲν πρέπει ποτὲ νὰ βλέπῃ τὰ ἀθεράπευτα σωματικὰ ἐλαττώματα τῆς συζύγου του, καὶ ἀνυπόφορα ἐὰν ἦναι. Ἐγνώρισα, νέος ὤν, ἐν Τουρνούσῃ κάποιον Κύριον Δ. ὅστις εἶχε νυμφευθῆ ὡραιοτάτην τινὰ νεάνιδα τοῦ τόπου ἐκείνου· δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὸν γάμον ἡ νεᾶνις προσεβλήθη ὑπὸ τῆς εὐλογίας, καὶ κατέςη δυσειδεςάτη. Μοὶ διηγεῖτο αὕτη ἡμέραν τινὰ τὸ δυςτήχημα τοῦτο καὶ ἐτελείωσε τὴν διήγησίν της οὕτω· « δὲν ἤμην πλέον ὡραία, ἀλλ' ἀπεφάσισα σταθερῶς νὰ γένωμαι ἀγαπητή, ἵνα συντελέσω εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνδρός μου· μὴ τύχῃ ὅμως καὶ τοῦ τὸ εἴπητε, προσέθηκε γελῶσα, διότι δὲν ἐκατάλαβεν ὅτι εἶμαι ἄσχημος, καὶ δὲν θέλω νὰ τὸ εἰξεύρῃ. »—Δὲν ἠδύνατο κάλλιον νὰ μοὶ ἐπαινέσῃ τὸν ἐξαίρετον σύζυγόν της.

Πρέπει ἡ γυνὴ, καὶ εἰς τὰς ὥρας τῆς μεγίςης οἰκειότητος, νὰ διατηρῇ τὴν αἰδῶ, ἥτις εἶναι τὸ λαμπρότατον αὐτῆς κόσμημα. Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἐξέλθῃ λόγος παράτολμος τοῦ ςόματός της προσκρούων εἰς τὴν εὐσχημοσύνην. Καὶ ὁ σύζυγός της πρέπει νὰ φέρεται πρὸς αὐτὴν ἀκριβῶς κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Ἂν δὲ ἀνήρ τις ἦναι τοσοῦτον κακοήθης, ὥστε νὰ διαφθείρῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸν νοῦν τῆς γυναικός του, δὲν πρέπει νὰ μέμφεται ἄλλον ἢ ἑαυτὸν, ἐὰν αὕτη φέρεται κακῶς μετὰ ταῦτα. Ὁ τοιοῦτος ὁμοιάζει τῷ μωρῷ ἐκείνῳ, ὅστις ἐμβάλλει τὸ πῦρ εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ἔπειτα παραπονεῖται ὅτι ἐκάη.

Ἡ γυνὴ πρέπει νὰ μεταχειρίζηται εἰς τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις αὐτῆς ὅσην δύναται πραότητα καὶ ὑπακοὴν, ὅταν ἦναι ἀνάγκη, διότι οἱ θεῖοι καὶ ἀνθρώπινοι νόμοι εἶπον, « Ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα. » Ἀλλ' ἡ ὑποταγὴ αὕτη δὲν πρέπει νὰ καταντᾷ ποτὲ μέχρις ἀδυναμίας καὶ δειλίας, διότι ἔχει καὶ αὐτὴ τὰ ὅριά της, καὶ παύει ὅταν τις ἀπαιτῇ ἄδικα καὶ ἐναντία τῶν χρηςῶν ἠθῶν, τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν ἱερῶν καθηκόντων τῆς οἰκογενείας.

Ὁ Θεὸς ἔδωκεν ἡμῖν τὴν γυναῖκα, ἵνα ἀποτελῇ τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς οἰκογενείας, καὶ χρεωςεῖ νὰ θεωρῇ τοῦτο ὡς προορισμόν της, καὶ νὰ πράττῃ τὰ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀσμένως.

Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἦναι ψυχρὰ, σκυθρωπὴ, μεμψίμοιρος, δυσδιάθετος, πολλῷ δὲ ἧττον ὀργίλη καὶ διεςραμμένη. Συμφορὰ εἰς αὐτὴν, ἂν δὲν γνωρίζῃ νὰ περιςείλῃ τὰς ὀλεθρίας ταύτας κλίσεις, διότι θὰ μισῆται ἀπὸ τὸν ἄνδρα, τὰ τέκνα καὶ ὅλους τοὺς οἰκείους της, καὶ βεβαιωθήτω ὅτι ἡ εὐδαιμονία ἁπάσης τῆς ζωῆς της ἐκ τούτων κρέμαται.

Ὁ δὲ ἀνὴρ ἀφ' ἑτέρου χρεωςεῖ νὰ εἰξεύρῃ ὅτι πρὸ πάντων ἡ γυνή του εἶναι ἴση αὐτῷ ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων τῶν ὀρθῶς φρονούντων. Δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ λάβῃ πρὸς αὐτὴν τὸ ὕφος τῆς ὑπεροχῆς καὶ τοῦ δεσποτισμοῦ, τὰ ὁποῖα δὲν δεικνύουσιν ἄλλο ἢ ἔλλειψιν ἀνατροφῆς. Τοὐναντίον ὀφείλει νὰ ἦναι πρὸς αὐτὴν πρᾶος, ἀγαθὸς, προσηνὴς καὶ πλήρης ἐπιεικείας καὶ ςοργῆς.

Αἱ γυναῖκες κατὰ τὰ ἡμέτερα ἤθη δὲν διαχειρίζονται τὰ ἔργα τοῦ συμφέροντος· ὅθεν προκύπτει ὅτι μὴ γνωρίζουσαι τὴν χρηματικὴν κατάςασιν τῆς ἰδίας αὐτῶν οἰκίας, δύνανται ἐνίοτε ν' ἀπατηθῶσι καὶ νὰ ὑποπέσωσιν εἰς ὑπέρογκα ἔξοδα. Ἡ πρὸς τὴν ἐνδυμασίαν καὶ τὰς ἡδονὰς ὄρεξίς των δύναται νὰ παραφέρῃ πέραν τῶν ὁρίων τῆς ὀρθῆς σκέψεως ἐκείνας, ὅσαι δυςτυχῶς εἶναι ὀλίγον ἐλαφρόνοες. Ἐναπόκειται λοιπὸν εἰς τὴν σταθερότητα τοῦ ἀνδρὸς νὰ κωλύσῃ τὴν ἐπανάληψιν παρομοίας παρεκτροπῆς, εἴτε καθιςῶν γνωςὴν εἰς τὴν γυναῖκά του τὴν οἰκονομικὴν των κατάςασιν, εἴτε, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, ἐπεμβαίνων διὰ τῆς ἐξουσίας του ὡς ἀρχηγὸς τῆς οἰκίας.

Ἡ γυνὴ ἔσεται πάντοτε σεβαςὴ ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ἐνόσῳ δύναται νὰ καλύπτεται ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ τὸν πέπλον τοῦ σεβασμοῦ, ὃν ὁ ἀνὴρ φέρει πρὸς αὐτήν. Οὕτω λοιπὸν, ἂν θέλῃς νὰ σέβωνται οἱ ἄλλοι τὴν γυναῖκά σου, ἄρχισε σὺ πρῶτος νὰ σέβεσαι αὐτήν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΟΙ ΣΟΦΙΣΤΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

(Συνέχεια.)

Ὅτε λοιπὸν ἀπὸ τοῦ 450 Π. Χ. οἱ ῥητορικοὶ καὶ μουσικοὶ διδάσκαλοι διεκρίθησαν τοσοῦτον παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις, φυσικῷ τῷ λόγῳ καὶ οὗτοι, ὡς καὶ πάντες οἱ διανοητικῶς ἐξέχοντες ἄνθρωποι, ὑπήγοντο εἰς τὴν κοινὴν κατηγορίαν τῶν σοφιςῶν, ἀλλ' εἶχον ἰδιάζον τι διὰ τὸ ὁποῖον ἐδιπλασιάσθη ἡ πρὸς αὐτοὺς δυσμένεια τοῦ λαοῦ. Τουτέςιν ἐδίδασκον ἀντὶ χρημάτων, καὶ ἐκ τούτου βέβαια οἱ ἄριςοι αὐτῶν ἐδίδασκον μόνον τοὺς πλουσίους καὶ ἐκέρδαινον μεγάλας ποσότητας χρημάτων, ὅπερ προὐκάλει τὸν φθόνον μέχρι τινὸς μεταξὺ τῶν πολλῶν, οἵτινες οὐδὲν ὠφελοῦντο ὑπ' αὐτῶν, καὶ ἔτι μᾶλλον μεταξὺ τῶν κατωτέρων μελῶν τοῦ ἐπαγγέλματος. Ἀλλὰ καὶ μεγάλοι νόες ὡς ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Πλάτων, καί τοι ἀνώτεροι παντὸς τοιούτου φθόνου, ἐδείκνυον γνησίαν καὶ σφοδρὰν ἀποςροφὴν κατὰ τῆς ἐπὶ μισθῷ διδασκαλίας. Ἀναγινώσκομεν εἰς τὸν Ξενοφῶντα ὅτι ὁ Σωκράτης ἐθεώρει τὸ τοιοῦτον ἐμπόριον κατ' οὐδὲν ἔλαττον τῆς δουλείας, καὶ ὡς ἀποςεροῦν τὸν διδάσκαλον τῆς ἐλευθέρας ἐκλογῆς μαθητῶν καὶ μεθόδου, καὶ παρωμοίαζε τὴν σχέσιν μεταξὺ διδασκάλου καὶ μαθητοῦ πρὸς τὴν τῶν ἐραςῶν ἢ δύο ςενωτάτων φίλων, ἥτις ἠτιμάζετο καὶ ἀπέβαλλε τὸ θέλγητρον καὶ τὴν ἀμοιβαιότητά της, καὶ ἐκώλυε τὸν νόμιμον αὐτῆς καρπὸν, τὴν ςοργὴν καὶ ἀφοσίωσιν, διὰ τῆς ἐφευρέσεως τῆς χρηματικῆς ἀμοιβῆς. Καί τοι ὀλίγον συμβιβαζομένη πρὸς τὰς σημερινὰς ἰδέας, τοιαύτη ἦτο ἡ εἰλικρινὴς γνώμη τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος, οἵτινες διὰ τοῦτο ἐθεώρουν τὴν λέξιν Σοφιςὴς ὡς δηλοῦσαν διανοητικὴν φήμην συνωδευμένην ὑπὸ δυσμενείας καὶ ἄριςα ἁρμόζουσαν εἰς τοὺς κυριωτέρους τῶν διδασκόντων ἀντὶ χρημάτων. Ὁ ἔξοχος νοῦς, ἡ διαρκὴς ἐπιῤῥοὴ, καὶ ἡ ἐπανειλημμένη καταφορὰ τοῦ Πλάτωνος ἐπεχάραξαν αὐτὴν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τῶν ὁποίων ἔγραψεν, ὡς νὰ ἦτο παραδεδεγμένη ἡ νόμιμος καὶ ἰδιάζουσα αὐτοῖς ὀνομασία. Καίπερ βέβαιον ὅτι περὶ τὰ μέσα τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐὰν Ἀθηναῖός τις ἠρωτᾶτο, « τίνες εἰσὶν οἱ κυριώτεροι σοφιςαὶ μεταξὺ τῶν πολιτῶν ὑμῶν; » ἤθελεν ὀνομάσει τὸν Σωκράτην μεταξὺ τῶν πρώτων, διότι ὁ Σωκράτης ὑπερεῖχεν ὡς διδάσκαλος καὶ ἐνταυτῷ ἐμισεῖτο, οὐχὶ διότι ἐλάμβανε μισθὸν, ἀλλὰ δι' ἄλλους λόγους τοὺς ὁποίους θέλομεν ἀναφέρει μετὰ ταῦτα. Οὗτος ἦν ἀκριβῶς ὁ συνδυασμὸς τῶν ἰδιοτήτων, ὃν οἱ πολλοὶ ἐξήγουν διὰ τῆς λέξεως σοφιςής. Πρὸς δὲ τούτοις ὁ Πλάτων οὐ μόνον ἔκλεψε τὴν λέξιν ἐκ τῆς γενικῆς κυκλοφορίας, ἵνα προσηλώσῃ αὐτὴν ἰδίως ἐπὶ τῶν ἀντιπάλων του, τῶν μισθωτῶν διδασκάλων, ἀλλὰ καὶ συνώδευσεν αὐτὴν ἐπίτηδες μετὰ προσδιορισμῶν δυσφημίας, οἵτινες δὲν ἀπετέλουν μέρος τῆς ἀρχικῆς καὶ παραδεδεγμένης σημασίας της, καὶ ἦσαν πάντη κεχωρισμένοι ἐκ τοῦ ἐπιπολαίου αἰσθήματος τῆς δυσμενείας ἥτις συνώδευεν αὐτήν. Ὁ Ἀριςοτέλης, ἀκολουθῶν τὸ παράδειγμα τοῦ διδασκάλου του, ἔδωκεν εἰς τὴν λέξιν σοφιςὴς οὐσιωδῶς τὸν αὐτὸν ὁρισμὸν, ὃν φέρει ἐν ταῖς νεωτέραις γλώσσαις. « Ὁ σοφιςὴς, χρηματιςὴς ἀπὸ φαινομένης σοφίας ἀλλ' οὐκ οὔσης. » Καὶ ἔκαμε τοῦτο ἐν καιρῷ ὅτε αὐτός τε καὶ ὁ ἀξιοσέβαςος σύγχρονός του Ἰσοκράτης ὑπήγοντο ἐν Ἀθήναις εἰς τὴν γενικὴν κατηγορίαν τῶν Σοφιςῶν, καὶ ὠνομάζοντο οὕτω ὑπὸ παντὸς ὅςτις ἐμίσει εἴτε τὸ ἐπάγγελμα εἴτε τὰ πρόσωπα.

Οἱ μεγάλοι νόες καὶ συγγραφεῖς ὡς ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριςοτέλης ἔχουσι πλῆρες δικαίωμα τοῦ νὰ δίδωσιν ὁρισμοὺς καὶ νὰ λαμβάνωσι τὰς λέξεις ὑπὸ ἰδίαν σημασίαν, ἀρκεῖ νὰ δίδωσιν ἀποχρῶντα λόγον· ἀλλ' εἶναι οὐσιῶδες ὁ ἀναγνώςης νὰ ἔχῃ κατὰ νοῦν τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης μεταβολῆς, καὶ νὰ μὴν ἐκλαμβάνῃ λέξιν τινὰ λαμβανομένην ὑπὸ νέαν σημασίαν ὡς νέον πράγμα ἢ νέον φαινόμενον. Ὁ αἰὼν περὶ οὗ νῦν πραγματευόμεθα, τουτέςι τὸ πρῶτον ἥμισυ τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος πρὸ Χριςοῦ, συνήθως διακρίνεται εἰς τὴν ἱςορίαν τῆς φιλοσοφίας ὡς ὁ αἰὼν τοῦ Σωκράτους καὶ τῶν σοφιςῶν, περὶ τῶν ὁποίων λαλοῦσιν ὡς περὶ νέας τάξεως ἀνθρώπων, ἢ ἐνίοτε ὡς περὶ νέας αἱρέσεως ἢ σχολῆς καὶ ὡς πρωτοφανῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι. Περιγράφονται δὲ οἱ σοφιςαὶ ὡς κομπορρήμονες καὶ ἀπαταιῶνες, κολακεύοντες καὶ ἐξαπατῶντες τοὺς νέους τῶν πλουσίων ἰδιοτελείας ἕνεκα, καὶ ὑποσκάπτοντες τὴν ἠθικὴν τῶν Ἀθηναίων δημοσίαν τε καὶ ἰδιωτικὴν, καὶ ἐνθαῤῥύνοντες τοὺς μαθητάς των εἰς τὴν μετ' ἀσυνειδησίας ἐπιδίωξιν τοῦ πλούτου καὶ τῆς δόξης. Ἐβεβαιοῦτο μάλιςα ὅτι κατώρθωσαν νὰ διαφθείρωσι τὰ ἤθη ἐν γένει, ὥςτε αἱ Ἀθῆναι παρήκμασαν καὶ ἐξηχρειώθησαν περὶ τὰ τέλη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, παραβαλλόμεναι πρὸς τὸ ὅ,τι ἦσαν ἐπὶ Μιλτιάδου καὶ Ἀριςείδου. Ἀπ' ἐναντίας δὲ ὁ Σωκράτης συνήθως περιγράφεται ὡς ἅγιος ἀνὴρ, καταπολεμῶν καὶ ἐκθέτων τοὺς ψευδοπροφήτας τούτους, καὶ ἱςάμενος ὡς ὑπέρμαχος τῆς ἠθικῆς κατὰ τῶν δολίων τεχνασμάτων αὐτῶν.

Ἡ ἐμφάνισις ἀνθρώπου τοσοῦτον πρωτοτύπου ὡς ὁ Σωκράτης, ἦτο πρᾶγμα ἀνεκλαλήτου σπουδαιότητος, ἀλλ' ἡ ἐμφάνισις τῶν σοφιςῶν δὲν ἦτο πρᾶγμα νέον. Τὸ νέον ἦτο ἡ διάφορος χρῆσις τῆς παλαιᾶς λέξεως, ἣν ὁ Πλάτων ἐξεῖλεν ἐκ τῆς συνήθους αὐτῆς σημασίας καὶ προσήλωσεν ἐπὶ τῶν κυριωτέρων μισθωτῶν διδασκάλων τῆς Σωκρατικῆς ἐποχῆς. Οἱ πληρονόμενοι διδάσκαλοι, μετὰ τῶν ὁποίων ὑπὸ τὸ ὄνομα τῶν σοφιςῶν φέρει τὸν Σωκράτην ὁ Πλάτων εἰς ἀντιλογίαν, ἦσαν Πρωταγόρας ὁ Ἀβδηρίτης, Γοργίας ὁ Λεοντῖνος, Πῶλος ὁ Ἀκραγαντῖνος, Ἱππίας ὁ Ἠλεῖος, Πρόδικος ὁ Κῶος, Θρασύμαχος ὁ Χαλκηδόνιος, καὶ Εὐθύδημος καὶ Διονυσόδωρος ὁ Χῖος, πρὸς τοὺς ὁποίους ὁ Ξενοφῶν προσθέτει καὶ Ἀντιφῶντα τὸν Ἀθηναῖον.

Οἱ ἄνδρες οὗτοι, τοὺς ὁποίους οἱ νεώτεροι συγγραφεῖς τάττουσιν ἐν τοῖς Σοφιςαῖς, καὶ κατηγοροῦσιν ὡς τὸν ἠθικὸν λυμεῶνα τοῦ αἰῶνός των, δὲν διέφερον τῶν προκατόχων αὐτῶν εἰς τρόπον ἰδιάζοντα καὶ ψηλαφητόν. Ἔργον αὐτῶν ἦτο νὰ ἐκπαιδεύωσι τὴν νεολαίαν διὰ τὰ καθήκοντα, τοὺς σκοποὺς καὶ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῶν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν καὶ δημόσιον βίον. Καὶ ἄλλοι ἔκαμαν τοῦτο πρότερον, ἀλλ' οἱ ἄνδρες οὗτοι εἶχον εὐρύτερον κύκλον μαθήσεως μετὰ μείζονος ποικιλίας ἐπιςημονικῆς καὶ ἄλλης ὕλης· καὶ οὐ μόνον μείζονα δύναμιν γραπτοῦ τε καὶ προφορικοῦ λόγου χρησιμεύοντος ὡς ζῶν παράδειγμα εἰς τὸν μαθητὴν, ἀλλὰ καὶ γνῶσιν τῶν ςοιχείων τῆς καλλιεπείας, ὥςε νὰ δύνανται νὰ δώσωσιν αὐτῷ διδασκαλίας συντελούσας εἰς τὸ πλεονέκτημα τοῦτο. Κατεῖχον δὲ καὶ ἱκανὸν θησαυρὸν γνωμικῶν περὶ ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν πραγμάτων δυναμένων νὰ καθιςῶσι τὴν ὁμιλίαν αὐτῶν ἱλίαν διδακτικήν. Πρὸς δὲ τούτοις εἶχον καὶ λόγους

Β.

συντεθειμένους περὶ γενικῶν πραγμάτων, ἵνα ἀποστηθίζωσιν αὐτοὺς οἱ μαθηταί των. Ἀλλ' ἡ ἕκτασις αὕτη καίτοι οὐσιώδης οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ ἕκτασις διαφέρουσα ἁπλῶς κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς τοῦ Δάμωνος καὶ ἄλλων προηγηθέντων αὐτῶν. Προῆλθε δὲ αὕτη ἐκ τῆς ἀνάγκης, ἥτις ηὔξανε παρὰ τοῖς νέοις τῶν Ἀθηνῶν τοῦ ν' ἀποκτῶσιν εὐρυτέραν καὶ ποικιλωτέραν μάθησιν διὰ τὰ προσόντα τὰ ἀπαιτούμενα παρὰ παντὸς, ὅστις ἐφίετο ὑψηλῆς θέσεως ἐν τῇ πολιτείᾳ. Ὁ Πρωταγόρας, ὁ Γοργίας καὶ οἱ λοιποὶ ἐθεράπευον τὴν ἀνάγκην ταύτην μεθ' ἱκανότητος καὶ ἐπιτυχίας ἀγνώστου πρὸ αὐτῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐκτήσαντο φήμην οἵαν οὐδεὶς τῶν προκατόχων αὐτῶν. Ἐτιμῶντο ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι, ἐπορεύοντο ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν θαυμαζόμενοι ὑπὸ τῶν πλείστων, καὶ ἀπολαμβάνοντες ἱκανὴν ἀμοιβήν. Ἀλλ' ἐνῷ ἡ τοιαύτη ἐπιτυχία μεταξὺ ἀνθρώπων ξένων πρὸς αὐτοὺς μαρτυρεῖ ἀναμφιλέκτως τὰ προτερήματα καὶ τὴν ἀξίαν των, ἐννοεῖται ὅτι ἐξέθετεν αὐτοὺς εἰς τὴν αὔξουσαν ζηλοτυπίαν τῶν κατωτέρων διδασκάλων, ὡς καὶ τῶν φίλων τῆς ἀμαθείας ἐν γένει, καὶ ἡ τοιαύτη ζηλοτυπία ἐδηλοῦτο ὡς εἶπον πρότερον διὰ πλείονος προθυμίας τοῦ νὰ στιγματίσωσιν αὐτοὺς διὰ τοῦ μισητοῦ τίτλου τῶν σοφιστῶν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

(Συνέχεια).

Γ'. Η ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΣΥΡΜΟΜΕΔΟΝΤΟΣ.

Τὴν αὐτὴν ἐκείνην ἑσπέραν ἐδίδετο χορὸς ἐν τῷ οἴκῳ Τρέβωρ. Ὁ λόρδος Ἰάκωβος Τρέβωρ, ὑψηλῆς καταγωγῆς καὶ μεγάλης καταστάσεως, εἶχε διαπρέψει πολιτικῶς ἔτη τινὰ πρότερον, ἀλλ' ἀφοῦ περιῆλθεν εἰς τὰ πράγματα τὸ Οὐϊγκικὸν ὑπουργεῖον, ἀπεμακρύνθη, καὶ αἱ συναναστροφαί του ἦσαν ὁ τόπος τῆς συναντήσεως τῶν ἐξόχων προσώπων τοῦ Τορικοῦ κόμματος. Χηρεύων δὲ ἔζη μετὰ τῆς ἀδελφῆς του Λαΐδης Καμβέλης, ἥτις ἐξ ἀγαθῆς προαιρέσεως ἀνεδέχθη τὴν ἀνατροφὴν τῆς Μὶς Μαρίας Τρέβωρ μονογενοῦς θυγατρὸς τοῦ κόμητος. Ἡ Λαΐδη Καμβέλη ὑπῆρξε θελκτικωτάτη κατὰ τὸ 1830, ἀλλὰ τὸ 183..., ἐποχὴ καθ' ἣν συμβαίνουσι τὰ τῆς διηγήσεώς μας, εἶχεν ἀπολέσει μέρος σημαντικὸν τῆς καλλονῆς της, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀρέσκειν. Ἡ δὲ ἐπιθυμία αὕτη δὲν ἐδηλοῦτο ὑπ' αὐτῆς δι' ἐπιτηδεύσεως γελοίας, ἣν ἀποδίδουσιν οἱ διπλωματικοὶ μυθιστοριογράφοι μας, ὀξυδερκεῖς ἄλλως παρατηρηταί, εἰς τὰς ἐρωτοτρόπους τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας. Δὲν ἔπαιζε μὲ τὴν ῥιπίδα της πλέον παρ' ὅσον ἦτον ἀνάγκη διὰ νὰ δροσίσῃ τὸ πρόσωπόν της, δὲν περιέστρεφεν εἰς πάντα λόγον ἀσθενὲς καὶ θαυμάσιον βλέμμα, δὲν κατεδίκαζε τοὺς στενοὺς φίλους της νὰ τὴν συμπεριστρέφωσι δρομαίως εἰς τὴν δίνην τοῦ βαλσίου, ἡ φιλαρέσκειά της ἦτο διάφορος καὶ πλέον ἔντεχνος. Γυνὴ εὐφυὴς καὶ εἰς ἄκρον φιλόκαλος, εἶχεν ἀπορρίψει εἰλικρινῶς πᾶσαν ἐξωτερικὴν ἀξίωσιν περὶ νεότητος, καὶ τοσοῦτον καλῶς, ὥστε ἀντὶ τῆς συνήθους μομφῆς ἦν ἀπονέμουσι συνήθως εἰς τὰς γυναῖκας τῆς ἡλικίας της, ἔκλινον μᾶλλον εἰς τὸ νὰ προφέρωσι κατ' αὐτῆς τὴν ἀπίθανον ταύτην κατηγορίαν.—Πῶς! ἡ Λαΐδη Καμβέλη μᾶς κάμνει ἤδη τὴν ἡλικιωμένην!

Ὅπερ δεικνύει σαφῶς, εἰ καὶ ἀπὸ σκοποῦ, τὴν αἰώνιον ἀλήθειαν τῆς ὑποσχέσεως τῆς θείας γραφῆς ὅτι, « Ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. »

Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ νὰ κάμνῃ τις τὴν γραῖαν ἵνα τῇ συγχωρηθῇ τὸ ὅτι δὲν εἶναι πλέον νέα. Παρίσταται σκόπελος τὸν ὁποῖον πρέπει ἀναγκαίως νὰ ἀποφύγῃ τις, ἵνα μὴ καταδικασθῇ ὑπὸ τῶν ἄλλων εἰς γῆρας. Ἡ λαΐδη Καμβέλη προϊδοῦσα αὐτὸν μακρόθεν παρέκαμψεν ὡς ἐπιτήδειος πρωράτης. Καίτοι ἀπέχουσα τῶν ἡδονῶν τῆς νεότητος, ἐνόει καὶ ἐξεθείαζεν αὐτάς, καὶ εἴξευρε, χρείας τυχούσης, νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι δὲν ἦσαν πλέον δι' αὐτὴν, ὥστε ἠρώτων διατί ἀπεσύρετο ἐκ τοῦ κόσμου τόσον πρωΐμως· ἐρώτησις σπανία καὶ κολακευτική. Ἡ Λαΐδη Καμβέλη ἦτο λοιπὸν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐν ᾗ ἔζη γυνὴ ἐξαιρετικὴ, τῆς ὁποίας ἡ ἡλικία ἔμενεν ἐκτὸς συζητήσεως. Ἦρχεν ἐν τῷ μέσῳ κύκλου ἐκλεκτοῦ ὡς βασίλισσα καὶ χρησμός. Οἱ διακονοῦντες αὐτὴν Κύριοι (cavaliers servants) ἦσαν τὸ ἄνθος τῆς νεολαίας τοῦ Συρμοῦ. Ὅ,τι καὶ ἂν ἔκαμνε, δὲν ἠδύναντο νὰ τὴν σέβωνται, ἀλλὰ τὴν ἠγάπων. Τὸ κατόρθωμά της τοῦτο ἦτο ἔνδοξον, ἀλλ' ἡ τιμὴ αὐτοῦ δὲν ἐχρεωσεῖτο ὁλοκλήρως εἰς τὰ σοφὰ τεχνάσματα τῆς Λαΐδης Καμβέλης. Ἐκτὸς τῆς ἐφελκυστικῆς δυνάμεως αὐτῆς εἶχε πλησίον της καὶ ἄλλον τινὰ μαγνήτην τοῦ ὁποίου τὴν δύναμιν δὲν πρέπει νὰ σιωπήσωμεν.

Ἡ Μὶς Μαρία Τρέβωρ ἦτο νεᾶνις δεκαοκταετὴς καὶ καλλονῆς μειλιχίου, ἀλλ' ἀσθενοῦς καὶ οἱονεὶ ἐσβεσμένης, ὁ τύπος τῆς ὁποίας πολλάκις ἀπαντᾶται εἰς τὰς εἰκόνας τοῦ ἡμετέρου Ῥεϊνόλδου, καὶ τὴν ὁποίαν βλέπει τις ἐνίοτε ὄπισθεν τῶν καταπετασμάτων παρασημοφόρου ὀχήματος, ἢ ὑπὸ τὸν μεγαλοπρεπῆ θόλον τοῦ Οὐεστμίνστερ (Westminster). Τὸ ἀνάστημά της ἦτο ὑψηλὸν, κλίνον ὀλίγον πρὸς τὰ ἐμπρὸς, ὥστε δὲν ἐφαίνετο ὑπὲρ τὸ δέον ὑψηλόν. Λευκότης διαφανὴς καὶ μαργαριτοειδὴς ἀπετέλει κυρίως τὸν χρῶτα αὐτῆς, καθιζώμενον ἐνίοτε ζωηρὸν ὑπὸ ἀμυδροῦ ῥοδοχρόου ἐρυθήματος, οὐδέποτε ὅμως εἰς βαθμὸν δηλοῦντα ὑγείαν καὶ εὐρωστίαν, ἣν οἱ μὲν καλλιγνώμονες (connaisseurs) ὀνομάζουσι *ζωηρότητα*, οἱ δὲ Γάλλοι *καλλονὴν τοῦ διαβόλου*. Τὸ διαφανὲς τοῦ χρώματός της ἐφαίνετο μάλιστα πέριξ τῶν ὀφθαλμῶν της, ὅπου ἐγίνετο ὑποκύανον, καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν κροτάφων, ὅπου ὑπεδείκνυε σύμπλεγμα ἐκ λεπτοτάτων κυανῶν φλεβῶν. Ἡ ξανθὴ καὶ μεταξοειδὴς κόμη της κατέπιπτεν ἐλαφρὰ καὶ πλοκαμωτὴ ἐπὶ τῶν παρειῶν της. Οἱ ὀφθαλμοί της συγκεκερασμένου κυανοῦ χρώματος, πολλάκις ἡμικλειόμενοι, ἐφαίνοντο κολυμβῶντες ἐν ὑγρῷ σπινθηροβολοῦντι.

Τὸ μειδίαμά της ἦτο μειδίαμα νηπίου, ἀλλ' ὅταν ἐγίνετο σοβαρὰ, ῥυτὶς τρέμουσα καὶ λεπτοφυὴς ἐφαίνετο ἑκατέρωθεν εἰς τὰ ἄκρα τῶν χειλέων της, καὶ ἔδιδεν εἰς τὸ ῥόμα της ἔκφρασιν περιφρονήσεως.

Τοιαύτης ἦτο φύσεως ἡ Μὶς Μαίρη Τρέβωρ· ἡ δὲ ἀνατροφὴ προσέθετο αὐτῇ νέα θέλγητρα. Εἴξευρε νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ σιωπᾷ· ἕκαστον κίνημά της ἀπεκάλυπτε χάριν ἄγνωστον, καὶ πᾶν ὅ,τι ἔκαμνε τὸ ἔκαμνε καλῶς καὶ πρεπόντως. Ἦτο δειλὴ κατὰ τὸ δέον καὶ εἶχε μάθει νὰ φαίνηται δυσπιστοῦσα εἰς τὰ ἀφορῶντα αὐτὴν, ὅπερ ἐστὶν ἡ μετριοφροσύνη τῶν ὑπερηφάνων ἀνθρώπων. Πρὸς δὲ τούτοις εἶχε μάθει καὶ τὸ νὰ μὴ ψεύδηται εἰμὴ εἰς ἀναποφεύκτους περιστάσεις, καὶ νὰ παρεκτείνῃ τὸ μειδίαμά της πολὺ μετὰ τὸν ἀστεῖσμὸν ὅστις ἐπροξένησεν αὐτό.

Ἡ Μὶς Μαίρη ἦτο ἔργον τῶν χειρῶν τῆς Λαΐδη Καμβέλης· ἀσθενὴς κατὰ τὸ πνεῦμα ὡς καὶ κατὰ τὸ σῶμα, ἐχρησίμευσεν εἰς τὰς χεῖρας τῆς ἐπιτηδείας θείας της ὡς ἡ μαλακὴ καὶ εὔπλαστος ἄργιλλος. Ἡ Λαΐδη Καμβέλη ὑπερηφανεύετο, καὶ δικαίως, διὰ τὸ ἔργον της, καὶ ἦτον εἰς ἄκρον ζηλότυπος διὰ τὴν δεσποτικὴν δύναμιν ἣν εἶχεν ἐπὶ τῆς ἀνεψιᾶς της.

Ἡ Μὶς Μαίρη ἦτο μονογενὴς κόρη καὶ ὁ πατήρ της εἶχε τριάκοντα χιλιάδας λιρῶν ἐτήσιον εἰσόδημα, κατὰ τὴν γνώμην τῶν πολλῶν, ἀλλὰ τινὲς ἐβεβαίουν ὅτι τὸ ἀληθὲς ποσὸν τῶν εἰσοδημάτων του πολὺ ὑπερέβαινε τὸ ποσὸν τοῦτο.

Εὐκόλως ἐννοεῖ τις ὅτι ἡ κληρονόμος τῆς περιουσίας ταύτης, ἥτις καὶ πτωχὴ ἂν ἦτο ἤθελεν ἀγαπᾶσθαι διὰ τὰ λοιπὰ θέλγητρά της, δὲν ἐστερεῖτο ποσῶς λατρευτῶν. Καὶ τῷ ὄντι δύω ἔτη πρότερον κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισίν της εἰς τὰς συναναστροφὰς περιεκυκλώθη πάραυτα ὑπὸ ἀναριθμήτων θεραπευτῶν (cour). Εἰς τὴν ἐμφάνισιν νέου ἀστέρος ἕκαστος, ὁσονδήποτε ταπεινὸς καὶ ἂν ἦναι, αἰσθάνεται ἐν ἑαυτῷ ἀναφυομένην τὴν ἐλπίδα βέβαια, διότι εἶδον τὸν ἔρωτα νὰ κάμνῃ τοσαῦτα θαύματα! Ὁ κύκλος τῶν θεραπευτῶν ἀραιοῦται, οἱ ταπεινοὶ συναισθάνονται τότε τὴν ἀδυναμίαν των, ἐκτὸς ἐὰν θέλωσι νὰ κιτρινίζωσι μακρόθεν ὑπὸ αἰσθήματος, καὶ δὲν μένουσι πλέον εἰμὴ οἱ ἰσχυροί, καὶ τότε ἐγκαθίσταται ἡ πάλη μεταξὺ τῶν δυνατῶν. Τοῦτο θὰ ἦτο ὡραῖον θέαμα, ἂν δὲν ἦτο σύνηθες καὶ δωρεὰν ὁρατὸν εἰς πᾶσαν αἴθουσαν, ὅπου εὑρίσκεται μία κληρονόμος. Ἡ πάλη μεταξὺ τῶν δυνατῶν ἔχει τὸ ἀποτέλεσμά της· ἡ νεᾶνις ἐκλέγει δι' ἑαυτὴν ἡ ὑπὲρ αὐτῆς ἡ οἰκογένειά της. Καὶ τότε πάλιν τὰ τάγματα συμπυκνοῦνται ἐκ νέου, αἱ ἡττηθεῖσαι φιλοδοξίαι σιωπῶσιν, οἱ ταπεινοὶ καὶ οἱ δυνατοὶ καθίστανται πάλιν ἴσοι, καὶ πάντες ἔχουσι μερίδα εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἀστέρος, διότι ὁ ἀστὴρ διὰ νὰ ἦναι τοῦ λοιποῦ ἰδιοκτησία ἑνὸς μόνου εἰσέρχεται εἰκότως εἰς τὴν δικαιοδοσίαν πάντων.

Ἡ κοινωνικὴ ὕπαρξις τῆς Μὶς Μαίρης ὑπέστη τακτικῶς τὰς διαφόρους ταύτας φάσεις. Ὁ δυνατὸς μεταξὺ τῶν δυνατῶν ὑπῆρξε νέος μετρίας μὲν καταστάσεως, ἀλλ' ἡγεμονικῆς καταγωγῆς. Δευτερότοκος υἱὸς τοῦ μακαρίτου Δόρδου κόμητος τῆς Φίφης, φέρων τὸ ὄνομα Φραγκίσκος Περσεβάλης. Ἡ Μὶς Μαίρη ἢ μᾶλλον ἡ Λαΐδη Καμβέλη ἐξελέξατο αὐτὸν, καὶ πάντες ἐθεώρησαν τὴν μάχην τελειωμένην, ἀλλ' αἴφνης ἐπαρουσιάσθη νέος ἀντίπαλος, ὅστις ἀνενέωσε τὴν πάλην διεξάγων αὐτὴν κρατερῶς. Πρέπει δὲ νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ ἀντίπαλος οὗτος ἦτο ὁ Ῥίο-Σάντος αὐτὸς καὶ οὐδὲν ἔλαττον. Ὁ συρμὸς πλάττει ἐνίοτε παραδόξους μύθους, τοὺς ὁποίους πιστεύει ὁ χυδαῖος λαός. Οὕτω παραδείγματος χάριν τὸ Λονδῖνον καὶ οἱ Παρίσιοι ἐπίστευσαν πρό τινων ἐτῶν εἰς τὴν ὕπαρξιν τοῦ μυθώδους ἐκείνου προσώπου, τὸν ὁποῖον ὠνόμαζαν Κύρ. Μοντρόνδον. Αἱ ἐφημερίδες ὡμίλουν περὶ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι ἐκαυχῶντο ὅτι τὸν εἶδον, οἱ μὲν εἰς τὰ Ἀνάκτορα τοῦ Κεραμεικοῦ, οἱ δὲ εἰς τοῦ Πρίγκηπος Μετερνίχου, ἄλλοι εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ δουκὸς Οὐελιγκτῶνος, καὶ ἄλλοι πάλιν εἴς τι σκοτεινὸν καπηλεῖον. Εἶχε σενὰς σχέσεις μεθ' ὅλης τῆς εὐρωπαϊκῆς διπλωματίας, καὶ ἐσύχναζεν εἰς ὅλους τοὺς τοκογλύφους τοῦ κόσμου. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἦσαν τολμηραὶ ἐφευρέσεις καὶ οὐδὲν ἄλλο. Ἀπὸ τοῦ 1843 οἱ κάλλιστοι ἱστοριογράφοι ἀμφιβάλλουσι περὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Μοντρόνδου καὶ τοῦ φαντασιώδους θεράποντός του, ὅστις ἐνταυτῷ ἦτον ἰδιοκτήτης του. Περίεργόν τι ὑπόμνημα τὸ ὁποῖον μέλλει νὰ ὑποβληθῇ προσεχῶς εἰς τὴν *Βασιλικὴν Φιλολογικὴν Ἑταιρείαν*, δὲν θέλει ἀφήσει οὐδεμίαν περὶ τούτου ἀμφιβολίαν. Ἀλλ' ἅπαντες ἐγνώρισαν ἐν ἔτει 183.., τὸν μαρκέσιον Ῥίο-Σάντον, τὸν ἐκπληκτικὸν, τὸν ἀπαράμιλλον μαρκέσιον. Ἅπαντες δὲ ἐνθυμοῦνται τὴν ἀσιατικὴν μεγαλοδωρίαν του, ὁ κόσμος ὅλος ἠδυνήθη νὰ πληροφορηθῇ ὅτι ἐδαπάνα τρία ἑκατομμύρια ἕκαστον χειμῶνα, τουτέστι πεντακοσίας χιλιάδας φράγκων κατὰ μῆνα, καὶ ὅμως δὲν ἦτο ναβάβης τῶν Ἰνδιῶν. Ὁ Δεκέμβριος ἦλθε καὶ ὁ Ῥίο-Σάντος δὲν ἐγκατεστάθη εἰς τὸ ἐν Παΐλλ-Μαὶλλ παλάτιόν του· ὁ Δεκέμβριος καὶ μετὰ τοῦτον ὁ Ἰανουάριος. Τὸ Ἄϋδ-Πὰρκ ἐπενθηφόρησε καὶ οἱ παντομιμικοὶ χορευταὶ τοῦ Θεάτρου τῆς Βασιλίσσης ἐχόρευσαν χορὸν πένθιμον εἰς τιμὴν αὐτοῦ. — Ἀπέθανεν; Ἐπτώχευσεν; — Οὐδεὶς ἠδύνατο ν' ἀποκριθῇ εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ μάθῃ περὶ αὐτοῦ. Ἔπειτα δὲ τί μᾶς μέλει; Οἱ ἄνθρωποι, ὁποῖος ἦν ὁ Ῥίο-Σάντος, ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ ζῶσι πολὺν χρόνον. Διάγουσι μίαν ἡμέραν ἢ ἓν ἔτος εἴς τινα πόλιν καὶ ἔπειτα ἀπέρχονται, ἀλλ' ἡ μνήμη αὐτῶν μένει. Οἱ μαγιγοφόροι Κύριοι ἐκβάλλουσι τὸν πῖλόν των πρὶν ἢ προφέρωσι τὸ ὄνομα τῶν τοιούτων προσώπων, καὶ ὅταν ὁμιλῶσι περὶ αὐτῶν αἱ Κυρίαι καταβιβάζουσι τὰ βλέμματά των μετὰ μειδιάματος μελαγχολικοῦ.

Οἱ πλεῖστοι νομίζουσιν ὅτι ὁ Ῥίο-Σάντος θὰ ἐπανέλθῃ μίαν ἡμέραν, ἡμεῖς ὅμως πρὸς τὸ παρὸν δὲν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν τὴν γνώμην μας περὶ τούτου. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι τὸ 183..., ὁ Ῥίο Σάντος ἔφθασεν ἐκ Παρισίων, ὅπου εἶχε περάσει τέσσαρας ἢ πέντε χειμῶνας ὡς βασιλεὺς τοῦ συρμοῦ. Ἔφθασε συνοδευόμενος ὑπὸ στρατοῦ θαλαμηπόλων, ἱπποκόμων καὶ ἵππων, ὧν ὁ ἐλάχιστος ἤξιζε τρεῖς ἢ

τέσσαρας κέλητας τοῦ περιφήμου ψευδωνύμου κόμητος Καμβύσου, καὶ ὑπὸ τῆς ὅλως βασιλικῆς θηροκυνίας του, καί τινων δωδεκάδων βαρωνίδων αἵτινες ἀπέθνησκον ἀπὸ ἔρωτα, ὀνειροπολοῦσαι τὴν εὐγενικὴν αὐτοῦ ὠχρότητα καὶ τοὺς ἀστράπτοντας γαλανοὺς ὀφθαλμούς του.

Συνήθως τὸ Λονδῖνον δὲν συγκινεῖται εἰμὴ ὑπὸ παραδοξολογιῶν. Οἱ ξένοι ἡγεμόνες καὶ οἱ βασιλόπαιδες διέρχονται ἐκεῖθεν ἀπαρατήρητοι, οἱ ἄριστοι ὀξύτονοι (ténors) ἐκλαρυγγίζονται χωρὶς νὰ διεγείρωσι τὴν ἐλαχίστην ταραχήν. Διὰ νὰ κάμῃ τις αἴσθησιν εἰς τὴν θαυμαστὴν καὶ πολιτισμένην ταύτην μητρόπολιν πρέπει νὰ ἦναι . . ὁσάγης (1) ἢ βαδαγέρα (2) ἢ τούλάχιστον πρόβατον μὲ τέσσαρα κέρατα. Ὁ Ρίο-Σάντος οὐδὲν ἦτο τούτων· δὲν ἦτο εἰμὴ ἁπλοῦς μαρκέσιος, καὶ ὅμως τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἄφιξίν του εἰς ὅλα τὰ πατώματα ὅλων τῶν οἰκιῶν πάσης ὁδοῦ τοῦ Λονδίνου κατέστη τὸ ἀντικείμενον πάσης συνομιλίας. Εἰς τὰ παλάτια τοῦ Δυτικοῦ Ἄκρου (West-End) ὡμίλουν περὶ αὐτοῦ, εἰς τὰ ἐργαστήρια τοῦ Ὀλβόρνου καὶ τοῦ Στράνδου ἐχαλκεύοντο πολυάριθμα ἀδόμενα περὶ τοῦ προσώπου τούτου, καὶ εἰς τὰ παραπήγματα τῆς Πόλης τοῦ Ἐπισκόπου ἀντήχει τὸ ἠκρωτηριασμένον ὄνομά του. Ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῆς ὁμιλίας εἰς τὰ ἀνάκτορα, εἰς Κλάρη Μάρκετ, εἰς Ρίχμόνδην καὶ εἰς τοὺς Αὔλακας τοῦ Σμιθφίλδου.

Καὶ ὅμως οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ καυχηθῇ ὅτι εἶχεν ἰδεῖ τὸν περίφημον τοῦτον μαρκέσιον Ρίο-Σάντον, περὶ οὗ πάντες ἐνησχολοῦντο. Διετέλεσεν ἐν τῇ μοναξίᾳ τῆς λαμπρᾶς οἰκίας του ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς Βελγράβης τὰς τρεῖς ἢ τέσσαρας πρώτας ἡμέρας μετὰ τὴν ἐν Ἀγγλίᾳ ἄφιξίν του. Ἀλλὰ τί πρὸς τοῦτο; Ὑπῆρχεν εἰς τὰς αἰθούσας τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ἀριστοκρατίας εἰκοσὰς νέων εὐγενῶν θαυμασίως ἐνδεδυμένων, οἵτινες ἔψαλλον τοὺς ἐπαίνους αὐτοῦ ὑψηλὰ καὶ χαμηλά, καὶ διηγοῦντο περὶ αὐτοῦ ἱστορίας παραδοξοτάτας. Ὑπῆρχον εἰς τὰς μεσαίας τάξεις, εἰς τὰς συναναστροφὰς καὶ εἰς τοὺς ὀπισθοδόμους τῶν ἐργαστηρίων ἀρχοντάκιά τινα τοῦ συρμοῦ, ὡραῖοι νεανίσκοι, φέροντες πτερνιστῆρας καὶ μεταχειριζόμενοι ἐπιδεξίως τὸν πῆχυν, οἵτινες ἔκλινον τὸ γόνυ εἰς τὸ σεβαστὸν ὄνομα τοῦ ἐνδόξου μαρκεσίου· τέλος καὶ εἰς τὰ πέρατα τῶν καπηλείων ὑπῆρχον γεννάδαι τινές, οἱ ὁποῖοι ἠκρωτηρίαζον τὸ ὄνομα τοῦτο μεταξὺ δύω ποτηρίων ζινέβρας.—Διατί τοῦτο; Δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ εἴπωμεν.

Ὅταν οἱ ἄνδρες ὁμιλῶσιν, αἱ γυναῖκες φλυαροῦσιν, ἐκ τούτου δὲ προέρχεται ἡ ἐκκωφεύουσα τὸν ἀκούοντα συναυλία, ἥτις ἐκ τῆς αἰθούσης, ἐκ τοῦ προθαλάμου, ἐκ τοῦ ἐργαστηρίου καὶ ἐκ τοῦ ὑπερώου ἀνέπεμψεν εἰς τὸν νεφελώδη οὐρανὸν τοῦ Λονδίνου τὸ μυριάκις ἐπαναληφθὲν ὄνομα τοῦ Ρίο-Σάντου, καὶ καθεὶς ἐφαντάζετο τὸν μυστηριώδη τοῦτον μαρκέσιον κατὰ τὴν φυσικὴν τάσιν τῶν ἰδεῶν του. Οἱ σύζυγοι ἀπατηθέντες ὑπὸ τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς φήμης του, ἐπερίμενον νὰ ἴδωσιν ἐπ' αὐτοῦ τὸν ἐρυθρὸν μανδύαν τοῦ Φρα-Διαβόλου ἢ τοὐλάχιστον τὸν πτερωτὸν πῖλον τοῦ Δὸν Ζουάν. Αἱ γυναῖκες ἐπροίκιζον τὸ πρόσωπον τοῦ ἀγνώστου διὰ τοῦ ἀκατανοήτου καὶ ὀλεθρίου θελγήτρου, μὲ τὸ ὁποῖον ὁ μυθιστοριογράφος περιβάλλει τοὺς ταλαιπώρους ἥρωάς του· αἱ νεάνιδες τὸν ἔβλεπον εἰς τὰ ὄνειρά των μὲ βλέμμα ὀνειροπόλον, μέτωπον ἐμφαῖνον τὸ πολυπαθὲς τοῦ βίου του, μὲ ῥῖνα ἀετοῦ, καὶ μειδίαμα καταχθόνιον μὲν ἀλλὰ θεῖον. Τέλος αἱ γηραιαὶ θεράπαιναι ἐφαντάζοντο ὅτι ἐφόρει τρία ὀρειχάλκινα δακτύλια εἰς ἕκαστον δάκτυλον, καὶ εἶχε βακτηρίαν ἐκ ῥινοκέρου καὶ κροτάλια τοῦ ὡρολογίου ἀξίζοντα τρεῖς χιλ. λιρῶν στερλινῶν.

Εὐκόλως δύναταί τις νὰ ἐννοήσῃ ὁπόσον τὸ μυστήριον καὶ ἡ ἀβεβαιότης αὕτη ἐπηύξανον τὴν ἐπιθυμίαν, ἣν ἕκαστος εἶχε νὰ γνωρίσῃ τὸν μαρκέσιον Ρίο-Σάντον. Ἡ ἐπιθυμία ὅμως αὕτη δὲν ὑπερέβαινεν ὅρια τινὰ τῆς κοινωνίας. Οἱ τῆς ἐσχάτης τάξεως τῷ ὄντι ἀρκοῦνται εἰς τὸ νὰ ἐκθειάζωσι μετὰ πεποιθήσεως τοὺς βασιλεῖς τοῦ συρμοῦ. Ὅταν ἕνας μηδαμινὸς ἄνθρωπος ἀπαντήσῃ κατὰ τύχην ἄρχοντα τοῦ συρμοῦ (lion), τὸν παραγνωρίζει καὶ διαβαίνει μὴ ἔχων τὴν ἀπαιτουμένην κρίσιν, ὅπως ἐκτιμήσῃ τὰς φοβερὰς τελειότητάς του. Ἡ ἐπιθυμία λοιπὸν ἣν ἕκαστος εἶχεν ἵνα ἴδῃ τὸν Ρίο-Σάντον, συνεκεντροῦτο τὸ παλὺ εἰς τὰς δύω ἀντιπάλους ἀριστοκρατικὰς τάξεις, καὶ ἐξετείνετο ὀλίγον καὶ εἰς τοὺς μεγαλεμπόρους. Καὶ ὡς νὰ μὴ ὑπῆρχον ἤδη ἱκανὰ αἴτια ἀντιζηλίας ἔλαβεν εἰς αὐτὴν μέρος καὶ ἡ πολιτική. Ἀδόμενόν τι διεδόθη εἰς τὰς εἰδημονεστέρας ὁμηγύρεις, ὅτι ὁ μέγας μαρκέσιος ἦτο μυστικὸς ἀπεσταλμένος ξένης τινὸς αὐλῆς τῆς πρώτης τάξεως· ἐβεβαίουν ὅτι ἡ ἀποστολή του ἦτον ἐμπιστευτικὴ καὶ οὐσιωδεστάτη ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τοῦτο μετὰ βεβαιότητος, ἀλλὰ διὰ τοῦτο μάλιστα τὸ πρᾶγμα κατέστη θετικὸν καὶ οὐσιωδῶς ἀποδεδειγμένον. Ὅθεν οἱ Τόριδες καὶ οἱ Οὐίγγαι ἦσαν εἰς ἅμιλλαν μεταξὺ των περὶ τοῦ τίς πρῶτον ἤθελε δεχθῇ τὴν ἐπίσκεψίν του. Τριάκοντα προσκλήσεις ἀπηυθύνθησαν πρὸς αὐτὸν ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης, ὑπογεγραμμέναι μὲ ὑπογραφὰς ἐκπληκτικῶν ὀνομάτων, τῶν ὁποίων καὶ τὸ ἐλάχιστον ἐξήρχετο ἀπὸ παλάτια ἑκατομμυριούχων, ὁ Ρίο-Σάντος ὅμως δὲν ἐβιάσθη εἰς τὴν ἐκλογήν, ἀλλ' ἐξελέξατο ἐν ἀνέσει τὸν κατάλληλον καιρόν. Καὶ τότε ἐσπέραν τινὰ μετὰ τὴν πρώτην ἐκδρομήν του εἰς Ρίχμόνδην ἐξήλασε πρὸς τὴν οἰκίαν Δερβῆ. Ἡ λαίδη Ὠφέλεια Βαρνούδη, κόμησσα τοῦ Δερβῆ, ἦτο χήρα ἱππότου τῆς καλτσοδέτας. Τὰ πλούτη αὐτῆς ἠδύναντο ν' ἀμιλλῶνται πρὸς τὰ τῶν τραπεζιτῶν τῆς ὁδοῦ τοῦ Ταμέσεως, ἦτο δὲ εἰκοσιπενταετής, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ὡραιοτάτη γυνὴ τῆς ὁδοῦ Βασιλέως, ἥτις ἐστὶ μακροτάτη καὶ ὅλως κατοικουμένη ὑπὸ θελκτικωτάτων γυναικῶν.

Ὅτε ἀνηγγέλθη ἐκεῖ ἡ ἔλευσις τοῦ Ρίο-Σάντου, συγκίνησις σιωπηλὴ διῆλθε τὴν διπλῆν σειρὰν τῶν γυναικῶν, αἵτινες παρεκάθηντο ἐν ταῖς αἰθούσαις

(1) Ὀσάγη, φυλὴ Ἰνδικὴ τῆς βορείου Ἀμερικῆς παρὰ τὸν Μισσούρην ποταμόν.

(2) Ἱέρεια τῶν Ἰνδῶν χορεύουσα ἐνώπιον τῶν εἰδώλων.

τῆς κομήσσης Δερβῆς. Ἡ πρώτη σειρὰ ἐσκίρτησεν ὑπὸ ἡδονικῆς περιεργείας, ἡ δευτέρα δὲ (τουτέστι τὰ παραπετέσματα (la tapisserie) προῦβαλε πεντήκοντα κεφαλὰς χηρῶν ἐπικλήρων ὑπεράνωθεν τῶν νεαρῶν περιστερῶν τῆς πρώτης σειρᾶς σχεδὸν ὅπως κάμνει ἡ δευτέρα γραμμή, σημαδεύουσα μὲ τὸ πυροβόλον ὑπεράνωθεν τοῦ ὤμου τῆς πρώτης γραμμῆς. Ὁ Ρίο-Σάντος εἰσῆλθεν. Εὗρον αὐτὸν ὡραῖον ἄνδρα· ἀλλ' ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐξεφράσθησαν μικραὶ ἐπικρίσεις, διότι τὸ σύνολον αὐτοῦ δὲν ἦτο ἀρκετὰ Ρωμαντικόν.

Κατὰ πρώτην ὄψιν ἐθαύμασαν πῶς ὁ μαρκέσιος οὗτος, καί τοι ἄνευ ἐλαττώματος, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχῃ τίποτε παράδοξον, ἠδυνήθη νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ σκῆπτρον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ἡμετέρου συμπατριώτου λόρδου ***, τὴν μάστιγα τοῦ Παρισινοῦ συρμοῦ. Ἐπεθύμουν νὰ εὕρωσι τὸν λαιμοδέτην του πλέον ἀπερίγραπτον, τὸ βάδισμά του ποιητικώτερον τὸ βλέμμα του ἀνεπίδεκτον ὁρισμοῦ. Ἐν ἑνὶ λόγῳ ἡ πρώτη ἐντύπωσις δὲν ἐδικαίωσε τὴν γενικὴν προσδοκίαν.—Ἀλλ' ὁ Ρίο-Σάντος ὡμίλησε, καὶ τὸ θέλγητρον τῆς ὁμιλίας του ἐνήργησε ταχέως. Αἱ νέαι Λαίδυες παρέδωκαν τὴν ψυχήν των εἰς τὸ ῥεῦμα τοῦ ἠλεκτρικοῦ λόγου του, καὶ τὰ παραπετάσματα ἐνεθυμήθησαν μετὰ λύπης τοὺς χρόνους τῆς εὐαισθησίας των.

Φαντάζονται οἱ ἄνθρωποι ὅτι διὰ νὰ γείνῃ τις βασιλεὺς τοῦ συρμοῦ ἀρκεῖ νὰ ἦναι πλούσιος, ὡραῖος, εὔστροφος, χαρακτῆρος ἀσάτου καὶ ἀρκετὰ ἀσεῖος ὥστε νὰ λέγῃ ὡραίας κουφολογίας, ἀλλ' ἀπατῶνται παντάπασι, διότι ἡ βασιλεία τοῦ συρμοῦ εἶναι ἐκλογική. Εἰς τὸν θρόνον τοῦτον δὲν ἀναβαίνει τις εἰμὴ δικαιώματι κατακτήσεως. Ἂν καὶ εἶδον ἐνίοτε καθημένους ἐπ' αὐτοῦ μονάρχας ὀκνηροὺς, ἐξ ἄλλου μέρους ἀριθμοῦνται εἰς τὸν ἡγεμονικὸν κατάλογον τοῦ συρμοῦ ὀνόματα τὰ ὁποῖα ἡ ἱστορία προφέρει μετὰ σεβασμοῦ. Ὁ πρῶτος βασιλεὺς τοῦ συρμοῦ, ὁ Ἀλκιβιάδης, δὲν ἦτον ἄνθρωπος ἐκ τῶν πολλῶν, ὑστερώτερον δὲ (καὶ ἠδυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν διαφόρους καλλωπιστὰς Ρωμαίους πλήρεις ἀξίας) εὑρίσκομεν τὸν Κλαύδιον, τὸν Καίσαρα, ἔτι ὑστερώτερον δὲ εὑρίσκομεν τὸν Φραγκῖσκον τῆς Γαλλίας, τὸν ἱππότικὸν βασιλέα, τὸν Οὐάλτερ Ῥαλέγκν, τὸν Οὐαλπόλην καὶ τὸν Λόρδον Βύρωνα, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Λονδίνου, ὁ κόμης Ὀρσαίης, δὲν θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ὀρθῶς κρινόντων αὐτὸν, ἐξοχωτάτη κεφαλὴ τοῦ αἰῶνος ἡμῶν;

Ἐγνώρισαν λοιπὸν ἐντὸς ὀλίγου ὅτι ὁ Ρίο-Σάντος ἦτο ἔξοχος νοῦς. Ἤξευρε νὰ συνδιαλέγηται ἄριστα· τὸ ῥωμαλέον καὶ εὔστροφον πνεῦμά του περιελάμβανε τὰ πάντα. Ἦτο ἐνταυτῷ σοβαρός τε καὶ ζωηρός. Ἡ εὐγλωττία του, ἤρκει νὰ θέλῃ, καθίστατο ἀνεξάντλητος, καὶ ὅμως κατεῖχεν εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν τὴν καλλίστην τῶν τεχνῶν — τὸ σιωπᾶν δεόντως.

Πρὸς δὲ τούτοις ἐξεπλάγησαν ἐκ τῆς ἡγεμονικῆς πολυτελείας ἣν ἐπεδύκνυεν, οὐχὶ ὡς βαθύπλουτος τραπεζίτης, ἀλλ' ὡς ἀληθὴς μεγιστάν. Εἰς τρόπον ὥστε, μετὰ παρέλευσιν ἑβδομάδων τινῶν, ὁ Ρίο-Σάντος κατέστη καὶ ἐν Λονδίνῳ ὅ,τι πρότερον ἦν ἐν Παρισίοις, ὁ κατ' ἐξοχὴν ἄνθρωπος, ὁ βασιλεὺς, ὁ θεὸς τοῦ συρμοῦ.

Περὶ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ ἀφίξεώς του νέα τινὰ πρόσωπα εἰσεπήδησαν εἰς τὴν ὑψηλὴν κοινωνίαν, οἵτινες ἐφαίνοντο πάντες καλῆς καταγωγῆς φέροντες ὀνόματα καλῶς ἠχοῦντα εἰς τὴν ἀκοὴν καὶ διάγοντες βίον ἀξιοπρεπῆ. Θέλομεν ἀναφέρει μεταξὺ τῶν νεήλυδων τούτων τὸν ταγματάρχην Βορουχὰμ, τὸν σὶρ Παῦλον Οὐατερφίλδην, τὸν δόκτωρα Μόλλερ καὶ τὸν ἱππότην Ἄγγελον Βέμβον. Οἱ Κύριοι οὗτοι ἐγνώριζον μᾶλλον ἢ ἧττον τὸν μαρκέσιον, τὸν ὁποῖον εἶχον ἰδεῖ εἴτε ἐν Παρισίοις εἴτε ἄλλοθί που, ἀλλ' οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἐφαίνετο οἰκειότατος αὐτοῦ φίλος. Ἡ πρώτη ἐρωμένη τοῦ Ρίο-Σάντου ἐν Λονδίνῳ ὑπῆρξεν, ὡς λέγουσιν, ἡ κόμησσα τοῦ Δερβῆ. Μέχρι τοῦδε ἡ Λαίδη Ὠφέλεια ἀπήλαυεν ὑπολήψεως τῆς πλέον ἀμέμπτου ὡς νέα χήρα· ἦτο κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην θαυμαστῆς φιλοκαλίας καὶ εἰς ἄκρον ἀβρόφρων, ἀλλ' εἶχε καρδίαν ἐξηραμένην, δηλαδὴ ἦτο ἐρωτόπλοκος, κινδυνωδεστάτη καὶ τὰ μάλιστα δυσάλωτος, καὶ ὅμως (διότι ἡ ἐρωτοτροπία οὐδὲν ἀποκλείει καλὸν, ὅταν τις εἰξεύρῃ νὰ μεταχειρίζηται αὐτὴν) ἦτο γυνὴ ἀρχῶν ἐκλεκτῶν, φρονοῦσα ὑψηλὰ καὶ ὀρθὰ, εὐλαβὴς κατὰ τὸ δέον, καὶ φέρουσα ἀμώμως τὸ ὄνομα τοῦ συζύγου της, ὄνομα ἐκ τῶν εὐγενεστάτων καὶ ὡραιοτάτων τῆς ἀρχαίας Ἀγγλικῆς μοναρχίας. Ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὅπου τὰ βέλη τῆς κακολογίας καὶ συκοφαντίας διασαυροῦνται ἀδιακόπως ἡ Λαίδη Ὠφέλεια διῆγεν ἄτρωτος. Οὐδεμία κηλὶς, ὁσονδήποτε μικρὰ, δὲν εἶχε ποτὲ ἀμαυρώσει τὴν ὡς κάτοπτρον λείαν ἐπιφάνειαν τῆς ὑπολήψεώς της. Οἱ ἄνθρωποι τὴν ἠγάπων καὶ τὴν ἐφοβοῦντο, αἱ δὲ ἀντίζηλοί της τὴν ἐρθόνουν καὶ τὴν ἐμίσουν. Ἦλθεν ὁ Ρίο-Σάντος, καὶ ἡ ὕπαρξις τῆς κομήσσης περιεβλήθη ὑπὸ πέπλου μηστηριώδους καὶ αἱ κακαὶ γλῶσσαι δὲν ἤργησαν νὰ κατασήσωσιν αὐτὴν ὕποπτον.

Ὁ Ρίο-Σάντος ἠγάπα σφοδρῶς καὶ ταχέως, ἀλλὰ τὸ πάθος του ἦτο τοσοῦτον φλογερὸν, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ διαρκῇ πολύ· κατέθεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς λαίδης Ὠφελείας τὴν καρδίαν του, ἥτις ἦν εἰλικρινὴς, τὸν μεγαλεπήβολον νοῦν του ταπεινωθέντα διὰ μίαν στιγμὴν, τὴν ὕπαρξίν του ὅλην καὶ πλέον παρὰ τὴν ὕπαρξίν του, διότι τῇ ὑπεσχέθη τὸ μέλλον. Ἀλλ' ὁ Ρίο-Σάντος ἂν καὶ οὐδέποτε ἐψεύδετο, ἠπατᾶτο ὅμως, φεῦ! συχνότατα. Παρεδίδετο εἰς τὸν ἔρωτα ἀπροφυλάκτως, ὡς τὰ παιδία ἐκεῖνα ἅτινα δωροῦσιν ἀσώτως τὰ ἀθύρματά των πρὸς τοὺς συμπαίκτοράς των, ἵνα πάλιν ζητήσωσιν αὐτὰ ἔπειτα. Ὁ Ρίο-Σάντος λοιπὸν ἐλάμβανεν οὕτω πάλιν ὀπίσω πᾶν ὅ,τι ἔδιδεν εἰς τὸν ἔρωτα, καὶ δὲν ἠσθάνετο μείζονα τύψιν συνειδότος ἢ οἱ παῖδες οὗτοι, διότι ἦτο πάντοτε εἰλικρινής.—Ἦτον, ὡς ἤθελον εἰπεῖ τινες ποιηταὶ, φύσεως ἀρίστης.

Ἀλλ' ὁ Θεὸς νὰ σᾶς φυλάξῃ, δέσποιναι καὶ νεάνιδες, ἀπὸ τῆς συναπαντήσεως τοῦ Ρίο-Σάντου.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Γ.

Ο ΛΟΡΔΟΣ ΒΥΡΩΝ.

Ὁ δαιμόνιος ποιητὴς τοῦ *Χιλδ-Ἀρόλδου* καὶ τοῦ *Δὸν-Ζουὰν* ἐστὶ τέκνον τῶν πολιτικῶν μεταβολῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Ἐμφανισθεὶς εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον ὡς ὑπερήφανος δορυκτήτωρ ἐχάραξεν ἑαυτῷ νέαν ὁδὸν καταπατήσας τοὺς καθιερωθέντας κανόνας τῆς τέχνης. Εὐγενὴς ὡς πρὸς τὴν καταγωγὴν καὶ τὰς συμπαθείας καὶ ἀντιπαθείας του, ἀγγλικανικὸς διὰ τῶν ἱερογραφικῶν εἰκόνων του καί τινος θρησκευτικῆς τάσεως, φέρων καὶ ὀλίγον σέβας πρὸς τοὺς κλασικοὺς διὰ τῆς οἰκονομίας τῆς δραματικῆς ποιήσεως καὶ τῆς πρὸς τὸν Ἡόπονὸπολήψεώς του, δεικνύει διὰ τούτων τὴν ἐπιδερμίδα μόνον, διότι ἐν τῇ καρδίᾳ ὁ Βύρων ἐστὶ σφόδρα φιλελεύθερος, καὶ εἰς τὴν οἰκονομίαν ἐν γένει τῶν ποιημάτων του κενοτόμος, ὡς καὶ εἰς τὰς ἰδέας καὶ τὸ ὕφος του.

Ἡ γενεαλογία τῶν Βυρώνων ἀναβαίνει μέχρι τῆς εἰσβολῆς τῶν Νορμανδῶν. Εἰς τὸν περὶ διανομῆς κατάλογον τῶν Σαξωνικῶν γαιῶν εὑρίσκεταί τις Ῥάλφος Βύρων· οἱ δὲ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἐφάνισαν ἐν ταῖς σαυροφορίαις ταῖς ἐκ τοῦ Καλαίσου, καὶ Κρεσὶ, ἔλαβον παρὰ τοῦ Ἐρρίκου Ἡ τὴν ἐκκλησιαστικὴν κυριαρχίαν τοῦ Νεοσήδου (New-stead) καὶ διαρκούντων τῶν ἐμφυλίων πολέμων ἔμειναν πιστοὶ νομιμόφρονες. Ὁ ναύαρχος Βύρων πάππος τοῦ ποιητοῦ ἀναφέρεται εἰς τοὺς πίνακας τοῦ Βρεταvικοῦ ναυτικοῦ· εἷς δὲ τῶν ἐκ τοῦ πάππου θείων αὐτοῦ ὑπέστη δίκην περίφημον, διότι ἐφόνευσεν ἐν μονομαχίᾳ κάποιον Κ. Χαβόρθην (Chaworth). Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐγένετο γνωστὸς ὀλιγώτερον ἐντίμως ἕνεκα τῶν πολλῶν χρεῶν αὐτοῦ καὶ ἄλλων αἰτιῶν.

Καὶ ἐκ μητρὸς φαίνεται ὁ Βύρων καταγόμενος ἐκ μακρᾶς σειρᾶς ἐνδόξων προγόνων. Οἱ Γόρδωνες τῆς Γίχτης (Gight) κατήγοντο ἐκ μιᾶς τῶν θυγατέρων Ἰακώβου τοῦ Ἁ τῆς Σκωτίας.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ γένους αὐτοῦ· ἴδωμεν δὲ καὶ αὐτόν.

Ὁ λοχαγὸς Βύρων ἔγημεν εἰς δεύτερον γάμον τὴν Αἰκατ. Γόρδωνος πλουσίαν κληρονόμον, ἣν τὰ παλαιὰ χρέη καὶ αἱ νέαι ἀσωτεῖαι τοῦ συζύγου αὐτῆς εἶχον ἤδη πτωχεύσει ἐντελῶς, ὅτε τὴν 20ὴν δευτέραν Ἰανουαρ. 1788 εὑρισκομένη ἐν Λονδίνῳ ἐγέννησε τὸν Γεώριον Γόρδωνα Βύρωνα. Ἐκ μητρὸς τῆς ὁποίας ὁ φύσει σφοδρὸς χαρακτὴρ ἐγένετο σφοδρότερος κατὰ συνέπειαν τῶν στερήσεων, καὶ ἐκ πατρὸς ὅστις ἐπλανᾶτο ἀπὸ Ἀγγλίας τε καὶ Σκωτίας εἰς Γαλλίαν, ὅπου ἀπέθανε τὸ 1791, ὁ νέος Γεώργιος ἐγεννήθη ὑπὸ τοὺς κακοὺς οἰωνοὺς χρυσῆς δυστυχίας. Ἐκτὸς δὲ τούτου εἶχε τὸν ἕτερον πόδα στρεβλὸν, καὶ τὸ δυσύχημα τοῦτο τὸν ἔκαμε νὰ ὑποφέρῃ ἐπὶ πολὺ καὶ σωματικῶς, ἕνεκα τῶν προσπαθειῶν ἃς κατέβαλον πρὸς θεραπείαν αὐτοῦ, καὶ ἠθικῶς, διὰ βίου προσβαλλομένης τῆς κενοδοξίας του.

Ὁ χαρακτὴρ τοῦ νηπίου ἐφάνη ἀῤῥενωπὸς, ἐξαλλος καὶ δυσάγωγος, πολλάκις ὑπεδεικνύων λάμψιν νοημοσύνης καὶ ἀγαθότητος. Ἐμνησικάκησεν ἐπὶ πολὺ κατὰ τῆς μητρός του, ἥτις, ἐν παραφορᾷ ὀργῆς διεγερθείσης ὑπὸ οἰνοπνεύματος, τὸν κατεδίωξε διὰ νὰ τὸν δείρῃ, καλοῦσα αὐτὸν «κουτσοδιάβολον.» Ἀλλὰ διετήρησε πάντοτε μεγάλην στοργὴν πρὸς τὴν Μαίην Γραίην τὴν τροφόν του, τῆς ὁποίας ἡ ἀγάπη κατεπράυνε τὰς λύπας του.

Πενταετὴς τὴν ἡλικίαν ὁ νέος Γεώργιος ἐσάλη εἰς τὸ σχολεῖον τῆς πόλεως Ἀβερδήνης, ὅπου κατῴκει ἡ μήτηρ του, καὶ ἐκεῖ ἀπέκτησε κλίσιν πρὸς τὰ ἱστορικὰ βιβλία, καὶ ἰδίως πρὸς τὴν παλαιὰν διαθήκην. Μετὰ ἐλαφρὰν ἀσθένειαν τὸν ἔστειλαν νὰ διατρίψῃ ὀλίγον εἰς τὰ ὀρεινὰ τῆς Σκωτίας, ἵνα ἀναλάβῃ τὴν ὑγείαν του, καὶ ἡ διαμονὴ αὕτη ἐγέννησεν ἐν αὐτῷ βαθὺ αἴσθημα τῶν καλλονῶν τῆς φύσεως. Ἓν ἐκ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς νηπιακῆς ἡλικίας τοῦ Βύρωνος ἦν ἡ πρώρος αὐτοῦ κλίσις πρὸς τὸν ἔρωτα. Ὀκταετὴς ἔτι ἠρᾶτο μικρᾶς τινος κόρης ἐν Ἀβερδήνῃ ὀνομαζομένης Μαρίας Δούφης, ἥτις ἀντηρᾶτο αὐτοῦ. Καὶ τὸ ἀμοιβαῖον αἴσθημα ἐδηλοῦτο διὰ τῆς ἡδονῆς ἣν εὕρισκον τὰ δύο ἐράσμια ταῦτα πλάσματα καθήμενα σοβαρῶς πλησίον ἀλλήλων, καὶ συνομιλοῦντα περιπαθῶς, ἐνῷ ἡ Ἑλένη ἡ πρωτότοκος ἀδελφὴ τῆς Μαρίας ἔπαιζε μὲ τὴν κούκλαν της. Εἰς πάντα χωρισμὸν ὁ Γεωργάκης ἐδείκνυε σφοδρὰν ἀνυπομονησίαν, καὶ παρεκάλει τὴν μητέρα ἡ τὴν τροφόν του νὰ γράψῃ δι' αὐτῶν πρὸς τὴν μικρὰν μνηστήν του, καὶ μετά τινα ἔτη ὅτε ἤκουσε τὸν γάμον τῆς Μαρίας Δούφης, ἐκυριεύθη ὑπὸ φοβερῶν σπασμῶν. Βραδύτερον δὲ ἐν Δουλουΐχη (Dulwich) ἐρωτεύθη ὡσαύτως τὴν Μαργαρίταν Πάρκερ, ὡραιότατον κοράσιον, τὸ ὁποῖον μετ' οὐ πολὺ ἀπέθανεν ὑπὸ φθίσεως, καὶ τῆς ὁποίας ὁ θάνατος ἐνέπνευσεν εἰς τὸν ἀναφυόμενον ποιητὴν τὸ πρῶτον ἐλεγεῖόν του. Τέλος τὴν τρίτην φορὰν ἐν Νεοσήδῃ ἐλθὼν ἐκ τῶν παύσεων τῆς Ἀῤῥώης (Harrow) εἶδε τὴν Μὶς Χαβόρθην (Chaworth), ἥτις κατῴκει ἐν τῇ γειτονίᾳ καὶ ἀνῆκεν εἰς τὴν οἰκογένειαν μετὰ τῆς ὁποίας ὁ ἐκ πάππου θεῖός του εἶχεν ἐλθεῖ εἰς θανατηφόρον ἔριν. Ἡ φιλία αὕτη ἕνεκα τῆς ῥωμαντικότητός της ἐτράπη μετ' οὐ πολὺ εἰς σφοδρὸν ἔρωτα ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς νεάνιδος, ἥτις οὖσα κατὰ δύω ἔτη πρεσβυτέρα ἐνόμισεν ὅτι ἠδύνατο νὰ δεχθῇ ὡς παίγνιον τὸ πάθος τοῦ ταλαιπώρου μαθητοῦ, καὶ νὰ μὴ ἀπορρίψῃ τὸ ἐπόμενον ἔτος σπουδαίαν προτασιν γενομένην αὐτῇ. Τὰ τρία ταῦτα συμβάντα, καίτοι φαινόμενα παιδαριώδη, δὲν προανήγγελλον τὸ οὐσιῶδες μέρος, ὅπερ ἔμελλε νὰ λάβωσιν αἱ γυναῖκες ἐν τῷ βίῳ καὶ τοῖς συγγράμμασι τοῦ Βύρωνος, καὶ τοὺς ἐπαίνους καὶ τοὺς σαρκασμοὺς, οὓς ἀπένειμεν αὐταῖς ἀμοιβαδόν.

Ἀλλ' ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον. Ὁ ἐκ πάππου θεῖός του, ὁ φονεύσας τὸν Κ. Χαβόρθην, ἀπέθανεν ἄτεκνος εἰς τὴν ἐν Νεοσήδῃ ἔπαυλίν του, καὶ ὁ νέος Γεώργιος ἐγένετο πατρίκιος τῆς Ἀγγλίας. Τὴν τιμὴν ταύτην ἐπερίμενεν ἀνυπομόνως, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀπόλαυσιν δὲν τὴν εὗρε τόσον ζηλευτήν.

Ἡ Κ. Βύρων ἐλθοῦσα εἰς Λονδῖνον τὸ 1799 μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, κατέταξεν αὐτὸν εἰς τὸ γυμνάσιον τῆς Ἀῤῥούης τῆς ἐπὶ τοῦ λόφου (Harrow on the Hill) πλησίον τῆς Οὐϊνσόρης. Ἐξετασθεὶς δὲ εὐ-

ρέθη ἀρκετὰ ἀπροπαρασκεύαστος εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γλωσσῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἀδιακόπων ἀναγνώσεών του εἶχεν ἐπισωρεύσει γνώσεις τινὰς ἱστορικῶν γεγονότων, καὶ πρὸ πάντων δύναμιν σκέψεως καὶ εὐγλωττίας σπανίας εἰς τὴν ἡλικίαν του, νύξις πολύτιμος δι' ἐκείνους οἵτινες μίαν ἡμέραν θὰ ἐπιληφθῶσι τῆς βελτιώσεως τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως. Ἐν Ἀῤῥούῃ ὁ Βύρων γενόμενος τόσον καλὸς λατινιστὴς ὅσον χρειάζεται εἰς Ἄγγλον, ἔλληνιστὴς δὲ μέτριος, συνέθετεν ἐν τῇ μητρικῇ αὐτοῦ γλώσσῃ στίχους, οἵτινες συχνὰ δὲν ἦσαν ἄλλο ἢ ἀπομιμήσεις τῶν ἀρχαίων. Διεκρίνετο δὲ πρὸ πάντων εἰς τὰ ῥητορικὰ γυμνάσματα, ἅπερ ἔκαμνον οἱ μαθηταὶ ἐν τῇ σχολῇ. Ὑπερβολικὸς καθ' ὅλα συνέλαβε διά τινας τῶν νέων συντρόφων του φιλίαν περιπαθεστάτην μετ' οὐ πολὺ ἐξαλειφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ θανάτου ἢ τοῦ χωρισμοῦ. Παρετηρήθη ὅτι πολλάκις ἐξέλεγε τοὺς φίλους του μεταξὺ παιδίων καταγωγῆς κατωτέρας τῆς ἑαυτοῦ, καὶ τοῦτο ἦτο τὸ πρῶτον δεῖγμα τῆς συμπαθείας του πρὸς τοὺς ἀδυνάτους καὶ τοὺς πιεζομένους.

Ὁ μαθητὴς τῆς Ἀῤῥούης, δυσάγωγος καὶ στασιαστικὸς, δὲν εἶχεν ἀποβάλει τίποτε ἐκ τοῦ φιλοταράχου χαρακτῆρος τοῦ νηπίου τῆς Ἀβερδήνης ἢ τοῦ δάσους τῆς Σπρούδης (Shearwood). Ἠγάπα τὰ θορυβώδη παίγνια, τὴν σφαῖραν καὶ ἐνίοτε τὴν πάλην καὶ τὴν πυγμὴν, πάθος τὸ ὁποῖον ἐδηλώθη βραδύτερον ὑπὸ διαφόρους μορφὰς, ὡς τὴν κλίσιν του πρὸς τοὺς κύνας, τὰ ὅπλα, τὸ ἱπποδρόμιον τῆς Βενετίας, καὶ τὴν ἐπανάληψιν τοῦ ἐν Ἑλλησπόντῳ κατορθώματος τοῦ Λεάνδρου.

Ὁ νέος ποιητὴς μετέβη τὸ 1805 εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Κανταβριγίας, ὅπου διῆγεν οὐχὶ ἐν πολλῇ σωφροσύνῃ. Ἀλλ' ἐν διαστήματι τῶν παύσεων εἰσήχθη ὑπὸ τῆς μητρός του εἰς διαφόρους ἐντίμους οἰκογενείας, καὶ ἠδυνήθη οὕτω νὰ θεωρήσῃ τὴν κοινωνίαν ὑπὸ σοβαρωτέραν ἔποψιν. Τὰ ἴχνη τῶν ἐλαχίστων συμβάντων τῆς ἐποχῆς ταύτης τοῦ βίου του καὶ τῶν προτέρων ἐτῶν ἀναφαίνονται εἰς τὰς *Ὥρας τῆς Ἀργίας* του, συλλογὴν ποιημάτων τῆς ὁποίας δὲν ἐξεδόθησαν τότε εἰμὴ ἑκατὸν ἀντίτυπα, καὶ μόνον τὸ 1808 ἡ *Ἐπιθεώρησις τοῦ Ἐδιμβούργου* κατεδέχθη νὰ πραγματευθῇ περὶ τοῦ ἔργου τούτου. Ἐπίκρισις ἄδικος καὶ ἐμπαθὴς παρώργισε τὸν ποιητὴν εἰς τοσοῦτον, ὥστε τῷ ἐνέπνευσε τὸ σατυρικώτατον ποίημα τὸ ἐπιγραφόμενον *Οἱ ποιηταὶ τῆς Ἀγγλίας καὶ οἱ ἐπικριταὶ τῆς Σκωτίας*. Ἡ ἐπιτυχία δὲ τούτου κατέταξε τοὺς γελάσαντας εἰς τὸ μέρος του. Τὸ 1809 ὁ νέος λόρδος φθάσας εἰς νόμιμον ἡλικίαν, ἐπαρουσιάσθη μόνος εἰς τὴν *ἄνωθον Λῆν*, διότι ὁ θεῖός του δὲν ἠθέλησε νὰ τῷ γείνῃ ἀνάδοχος. Τὸν ὑπεδέχθησαν μετὰ ψυχροτήτος καὶ μόνον μετὰ τρία ἔτη ἐξεφώνησε τὸν πρῶτον λόγον του, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐφάνη ὑπέρμαχος τῶν ἐλευθέρων ἀρχῶν καὶ τῆς ἰσοπολιτείας τῶν καθολικῶν, ἀλλὰ μετ' ἀηδίας ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλους ν' ἀφήσῃ διὰ παντὸς τὸ πολιτικὸν στάδιόν του, πολλοὺς ἔχων τοὺς ἐναντίους. Εἰς τὸ διάστημα τοῦτο ἀποδημία πρὸς τὸ νότιον καὶ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Εὐρώπης ἀνέπτυξαν θαυμασίως τὰ πολύτιμα σπέρματα τῆς ποιητικῆς φαντασίας του. Ἐν τῇ ἀποδημίᾳ ταύτῃ συνέλεξε τὴν ὕλην τῶν ἀνατολικῶν ποιημάτων του. Ἐπεσκέφθη τὴν Λισβῶνα, τὴν Γιβραλτάρην, τὴν Μελίτην, τὴν Σικελίαν, τὴν Σαρδηνίαν, τὴν Ἤπειρον, ὅπου εἶδε τὸν περίφημον Ἀλῆ πασσᾶν τῶν Ἰωαννίνων, καὶ τελευταῖον τὴν Πελοπόννησον. Τέλος ἀφοῦ μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πόλιν τῆς Παλλάδος, ὅπου ἡ εὐτολμία του ἔσωσε τὴν ζωὴν νέας τινὸς Ἑλληνίδος, εἰς ἣν ἀπέδιδον ἔγκλημα ἔρωτος, καὶ ἀπῆγον κεκλεισμένην ἐντὸς ἀσκοῦ, ἵνα ῥίψωσιν αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν. Εἰς τὴν περιοδείαν ταύτην ἔγραψε τὰ δύω πρῶτα ἄσματα τοῦ *Χιλδ-Ἀρόλδου*, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ φίλος του Κύριος Δάλλας, ἀνὴρ φιλόκαλος, μόλις κατώρθωσε νὰ τὸν πείσῃ ὅτι ἦτον ἀνώτερον τῶν σατυρικῶν δοκιμίων του. Τέλος δὲ καταπεισθεὶς ἐνησχολεῖτο εἰς τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ ποιήματος τούτου, ὅτε ἔμαθεν ὅτι ἡ μήτηρ του ἠσθένει βαρέως. Ἐπέστρεψε λοιπὸν εἰς Ἀγγλίαν, καὶ ὅτε ἔφθασεν εἰς τὴν Νεοστήδην δὲν τῷ ἔμενεν εἰμὴ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν κηδείαν της.

Ὁ *Χιλδ-Ἀρόλδος* ἐφάνη τὸ μέγιστον ποίημα τῶν φανέντων ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἀπολωλότος Παραδείσου. Καὶ ὁ συγγραφεὺς αὐτὸς εἶπε δικαίως περὶ τούτου «ἠγέρθην πρωΐαν τινὰ καὶ εὗρον ἐμαυτὸν ἔνδοξον.» Ὁ φθόνος διηγέρθη πάραυτα, ἀλλ' ἀναγκασθεὶς νὰ σιωπήσῃ ἕνεκα τῆς ἀδιακόπου ἐπιτυχίας τοῦ *Γκιαούρ*, τῆς *Νύμφης τῆς Ἀβύδου*, τοῦ *Πειρατοῦ*, ἀφῆκε τὴν ἐπίκρισιν καὶ κατέφυγεν εἰς τὴν συκοφαντίαν, ἵνα προσβάλῃ τὰ ἤθη τοῦ ἀνδρὸς, μὴ δυνάμενος νὰ κακώσῃ τὰ ποιήματα αὐτοῦ. Ὁμολογητέον ὅτι εἶδος φήμης ἣν ἐκτήσατο ὁ ποιητὴς (ὡραῖος ἄλλως τε ἀνὴρ ὅτε δὲν περιεπάτει) ὡς ἄνθρωπος τοῦ συρμοῦ, παρεῖχεν ἱκανὴν λαβὴν εἰς τὴν κακολογίαν. Κυρία τις εὐγενεστάτη παρεφέρθη τοσοῦτον ὑπὲρ αὐτοῦ ὥστε ἔκοψε τὸν λαιμόν της διὰ ποτηρίου τεθραυσμένου ἐν πλήρει κραιπάλῃ. Ὁ ποιητὴς συλλαβὼν τὸν σκοπὸν τοῦ γάμου ἐζήτησε τὴν χεῖρα τῆς Μὶς Μιλβάγκης, κόρης πλουσίας καὶ ἀρκετὰ ὡραίας, ἀλλὰ σεμνοτύφου καὶ ὀλίγον λογιωτατίνης. Ἀπορριφθεὶς δὲ κατὰ πρώτην φορὰν ἔσχε τὸ δυσύχημα νὰ ἐπιτύχῃ ἐπὶ τέλους. Ὁ γάμος ἐτελέσθη τὴν 2 Ἰαν. 1816 μετὰ δυσθυμίας κακὰ προοιωνιζούσης. Εὐνοουμένη τις παιδαγωγὸς, ἣν ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ σκότους τῆς θέσεώς της διὰ στίχων, οἵτινες θέλουν μαστιγόνει αὐτὴν παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις, ἐτέθη ἐκ πρώτης ἀφετηρίας μεταξὺ τῶν δύω συζύγων, καὶ συμπληρωθέντος τοῦ πρώτου ἔτους ἡ Κυρία Βύρων ἐπέστρεψεν εἰς τοῦ πατρός της. Τὸ αἴτιον τούτου διετήρει πάντοτε ἄγνωστον, ἀλλ' ἠτιᾶτο τὴν ἀσωτείαν τοῦ συζύγου της, λέγουσα ὅτι ἐφοβεῖτο μήπως δὲν δυνηθῇ νὰ ζήσῃ κατὰ τὸν βαθμόν του.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Ὁ τιμωρηθεὶς γαστρίμαργος.

Ἄνθρωπός τις ὁ ὁποῖος ἦτο λίαν γαστρίμαργος εἰσῆλθεν ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Κ. Δελίλλου, ἐνῷ οὗτος ἦν ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ του· ἰδὼν δὲ

ἓν μῆλον ἐψημένον ὑπεράνω τῆς ἑστίας καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ἀντιστῇ εἰς τὸν ἐκ τῆς θέας του γεννηθέντα πειρασμὸν κατεβρόχθισεν αὐτό. Μετ' ὀλίγον εἰσέρχεται ὁ Κ. Δελίλλος, καὶ βλέπων ὅτι λείπει τὸ μῆλον τὸ ὁποῖον ἔπρεπε ν' ἀποτελέσῃ μέρος τοῦ προγεύματος αὐτοῦ, ἐρωτᾷ τὸν γαστρίμαργον προσποιούμενος πολλὴν ἀνησυχίαν, μήπως εἶναι αὐτὸς ὅστις τὸ ἔφαγε. Ἀλλ' αὐτὸς ἀρνεῖται τοῦτο. Μὲ καθησυχάσατε πολὺ, λέγει ὁ ποιητής, διότι ἐνοχλούμενος ἀπὸ ποντικοὺς ἔθεσα ἀρσενικὸν ἐντὸς τοῦ μήλου τούτου διὰ νὰ τοὺς φαρμακεύσω. Εἰς τοὺς λόγους τούτους ὁ καλός σου γαστρίμαργος κυριεύεται ὑπὸ τρόμου, καὶ πλήρης ταραχῆς ὀρθοῦται καὶ κράζει μετ' ἀπελπισίας, γάλα! γάλα! διὰ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, γάλα! Ὁ Κ. Δελίλλος δὲν κατώρθωσεν ἄλλως νὰ τὸν καθησυχάσῃ ἢ ὁμολογῶν αὐτῷ τὴν μικρὰν τιμωρίαν ἣν ἠθέλησε νὰ τῷ ἐπιβάλῃ διὰ τὴν ὑπεξαίρεσιν τοῦ προγεύματός του.

Ὁ κουρεὺς τοῦ βασιλέως.

Ἐνῷ Λουδοβῖκος ὁ ΙΔ' ἦτο ἡμέραν τινὰ εἰς τὸ ἐν Βερσαλλίᾳ παρεκκλήσιόν του, ἔρχεται ὁ κωμῳδὸς Ἀρμάνδος ἵνα εἰσέλθῃ εἰς αὐτό. Ἀλλ' ὁ παρὰ τὴν θύραν φρουρῶν Ἑλβετὸς σωματοφύλαξ δὲν θέλει νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ περάσῃ. « Εἶμαι ὁ κουρεὺς τοῦ βασιλέως, λέγει ὁ Ἀρμάνδος.—Σὺ δὲν μπαίνει μέσα, ἀποκρίνεται ὁ Ἑλβετὸς, τὸ βασιλέα δὲν κάνει τὸ γένεια μεσ' τὸ κλησιά, καταλαβαίνει! »

ΤΟ ΚΑΡΥΚΕΥΤΟΝ ΚΡΕΑΣ.

Τὸ ἔαρ τοῦ 1827, δύω νεαραὶ ψυχαὶ ἐκ τινος πόλεως τοῦ Λαγκεδόκου ἠγαπῶντο περιπαθῶς, ἀλλ' ὁ αἰώνιος ἐχθρὸς τῶν ἐρώτων, τὸ ἀργύριον, ἠναντιοῦτο εἰς τὴν εὐδαιμονίαν των. Ὁ πατὴρ τῆς κυρίας Βικτωρίνης ἠρνεῖτο αὐτὴν εἰς τὸν νέον Παῦλον, οὗτινος ὁ κυριώτερος πλοῦτος ἦτο ὁ ἔρως του. Ὅθεν ἀπελπισθέντες νὰ δυστυχήσωσιν αὐτὸν οἱ δύω ἐρασταὶ, οἵτινες δὲν ἦταν διαθέσεως ὑπομονητικῆς, ἀπεφάσισαν νὰ δραπετεύσωσιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ νέα δὲν ἦτο ἔτι δεκαεπταετὴς, ὁ Παῦλος ἵνα μὴ κατηγορηθῇ ἐπὶ ἁρπαγῇ, εὑρίσκει μάρτυρας, τοὺς ὁποίους τοποθετεῖ κατὰ τὴν ὡρισμένην ὥραν εἰς τὸν ὁρισθέντα τόπον. Καὶ ὅμως, μ' ὅλην τὴν καλὴν θέλησίν της, ἡ νεᾶνις δὲν δύναται νὰ δραπετεύσῃ εἰς τὴν ὑποσχεθεῖσαν ὥραν, καὶ οἱ μάρτυρες ἀνυπομονήσαντες ἀνεχώρησαν. Ὅταν δὲ οἱ ἐρασταὶ ἔφθασαν πνευστιῶντες, εὗρον τὸν τόπον τῆς συναντήσεως ἔρημον. Τί νὰ κάμωσι λοιπόν; Ὁ Παῦλος ἄγει τὴν ἐρωμένην του εἰς τινα ἔπαυλιν ὀλίγον ἀπέχουσαν ἐκεῖθεν, καὶ τρέχει πρὸς ζήτησιν νέων μαρτύρων.

Μόλις ἐξημέρωνεν ὅτε ἔφθασεν ὁ ἐραστὴς ἐγγὺς τῶν προαστείων τῆς πόλεως. Κατ' εὐτυχίαν βλέπει ἄνθρωπον ἐρχόμενον καὶ προχωρεῖ πρὸς αὐτόν. Κύριε, τῷ λέγει ὁ Παῦλος, ἀγαπᾶτε τὸ καρυκευτὸν κρέας; — Μάλιστα, Κύριε, τῷ ἀποκρίνεται ὁ ἄνθρωπος μετ' ἀπορίας. —Ἔρχεσθε νὰ φᾶτε μαζή μου;—Δὲν σᾶς γνωρίζω — Κάμνομεν γνωριμίαν. — Θὰ πληρώσητε ὅμως. —Ἐννοεῖται, καὶ θὰ σᾶς ἦμαι ὑπόχρεως ὅσον εἰμπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε. — Πᾶμε, μὰ τὴν ζωήν μου, εἶπε γελῶν ὁ ἄγνωστος, στέργω νὰ σᾶς κάμω αὐτὴν τὴν χάριν. — Πῆτέ μου ἂν ἀγαπᾶτε τ' ὄνομά σας καὶ τὸ μέρος τῆς κατοικίας σας.

Οἱ δύω νέοι φίλοι ἐβάδιζον φαιδροί, ὅτε ἰδὼν ὁ Παῦλος ἕτερον ἄνθρωπον, τινὰ βήματα μακρὰν, θὰ δυσαρεστηθῆτε λέγει εἰς αὐτὸν, ἂν ὁ ἐρχόμενος ἐκεῖνος κύριος λάβῃ μέρος εἰς τὸ φαγητόν μας; — Καθόλου, φθάνει νὰ μὴν ὀλιγοστεύσῃ τὸ μερίδιόν μου. — Μὴ φοβῆσθε τίποτε. —Ἀλλὰ τέλος πάντων, διὰ ποῖον σκοπόν; —Θὰ τὸ μάθητε ἀμέσως, διέκοψεν ὁ Παῦλος, διαζόμενος νὰ ὑπάγῃ καὶ πρὸς τὸν ἄλλον νὰ προτείνῃ τὸ καρυκευτὸν κρέας του, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐδέχθη τὴν πρότασιν. Συνδιαλεγόμενοι δὲ καὶ γελῶντες πλησιάζουσιν εἰς τὴν ἔπαυλιν· ἀλλ' οἱ δύω ἄγνωστοι βλέπουσι μετ' ἀπορίας νεάνιδα ἐρχομένην πρὸς αὐτοὺς καὶ ῥιπτομένην εἰς τὸν τράχηλον τοῦ ὁδηγοῦ των, καὶ ἡ ἀπορία των μετεβλήθη εἰς ἔκπληξιν, ὅτε ὁ νέος ἐφώναξεν· « Κύριοι, ἂς ἦσθε μάρτυρες ὅτι κλέπτομεν ὁ εἷς τὸν ἄλλον. » Εἰπόντες δὲ τὰ ὀνόματά των καὶ ἀναβάντες εἰς τὴν ἅμαξαν φεύγουσι δρομαίως. — Ἀμ' τὸ στιφάδον, τὸ στιφάδον, ἐφώναξαν. —Θὰ τὸ φᾶμε στὸν γάμον, ἀποκρίνονται οἱ ἐρασταὶ προκύπτοντες ἐκ τῆς θυρίδος. Ἡ δραπέτις δυὰς ἐπανελθοῦσα ἐντὸς ὀλίγου, ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν της καὶ μετὰ προσθήκης, διότι τὸ καρυκευτὸν κρέας συνώδευσεν ἐξαίρετος οἶνος.

Τὸ ἀστεῖον τοῦτο γεγονὸς κατεχώρισε τὸ 1846 ὁ Ταχυδρόμος τῶν Δικαστηρίων.

Η ΔΕΟΜΕΝΗ.

1.

Εἶδον μὲ τ' ἄνθη τοῦ χοροῦ τὴν νέαν Ἀσπασίαν,
Κ' ἐσθῆτα τὴν ἀέριον ἣν ὡς θεὰ ἐφόρει·
Ἐκ τοῦ χοροῦ ἐπέστρεψεν ὠχρὰ εἰς τὴν οἰκίαν,
Κ' εἰσῆλθεν ἵνα δεηθῇ
Εἰς τὸν κοιτῶνα, κ' ἔνδακρυς τὸν Πλάστην ἐθεώρει
Ὡς μέλλουσα ν' ἀναληφθῇ.

2.

Ὦ! διατί αἰσθάνομαι εἰς τὰ ἐντὸς ὀδύνην;
Παρέρχονται τοῦ βίου μου εἰς μάτην αἱ σιγμαί.
Ἐμίσησα, ἐμίσησα τὴν ματαιοφροσύνην,
Δὲν ἔχει πλέον θέλγητρα ὁ κόσμος δι' ἐμέ.

3.

Ἐν μέσῳ τύρβης καὶ χοροῦ τὰ βάθη τῆς καρδίας
Ἠσθάνθην τὴν φωνήν σου.
« Παρέδωκας, ὦ θνάτατε, τοῦ κόσμου τὰς μωρίας
Τὴν ἄφθαρτον ψυχήν σου, »
Εἶπε βροντώδης καὶ δεινὴ
Ἡ ἄνωθεν φωνή.

4.

Τρόμος, Θεὲ, κατέλαβε τὴν τάλαιναν ψυχήν μου
Καὶ θλῖψις μετανοίας.
Ἀπὸ τοῦ νῦν ἀφιερῶ εἰς σὲ τὴν ὕπαρξίν μου
Ἐξ ὅλης μου καρδίας.

5.

Ὦ Πάτερ, σὺ θεράπευσον καὶ ἄγνισόν με πάλιν,
Ἑτοίμασόν με εἰς χοροὺς νὰ ἐντρυφῶ ἀγγέλων,
Ὅταν εἰς τὴν ἀγκάλην
Μὲ ἀναλάβῃς, ἵνα ζῶ εἰς ἄνευ λύπης μέλλον.

6.

Ἐδέετο, ἐδέετο κ' εἰς οὐρανοῦ τὸν θόλον
Ἀνέβαινεν εὐπρόσδεκτος ἡ θυμαλγὴς φωνή,
Κ' ἐπέχυνε τὴν χάριν του ὁ ποιητὴς τῶν ὅλων,
Καὶ ἡ νεᾶνις ἔγεινεν ὡς ἡ χιὼν ἁγνή.